

310269 ప్రతిదిగ్

Vol. 9, చెన్నపట్టణం నంపుటము ౯

క్రొత్తగా

180

జర్నీ

సీమక

ఆచార్యులయొద్ద నీవు కవలములు
ఆనలు కవలములును బయలుగా రాబడి
అసలు కవలములున్న యీ కవలములు
కలిగియుండును. ధర నిండా సరసము యింక
గొట్టగాజులు కమ్మలు, పోగులు, చేనులు,
చెవులలో వేయుటొంగటములు క్రొత్తరకము
మంటి నగులు అప్పటిం సవరంబుగాను
వేసివేసి, ఇడిగా ఆమృతమునకు నిధముగా ను
నగులుధరలు

కమ్మలు జరిగి రూ 20 X 45

పోగులు జరిగి రూ 21 X 35

మృదులు ముక్కుగొట్టుం గి రూ 2-8

చేను గి రూ 12-8 X 15 అర్ధివరి ముక్కుగొట్టు రూ 1 1/2 X 2 1/2

బులాట గి రూ 12 X 15 కొండబిళ్ల గి రూ 50 X 100

జి. బి. రామన్న అందు కంపెనీ, 69 నారాయణ మొదలి వీధి.

అక్కినసమయము ఉదయం 6-10 గంటలవరకు సాయంత్రము 5-8 పోస్టుబాక్సు 271 మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హరిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్పత్తిమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. టి సి. ఎమ్

గారి చేస్తా పించబడినది.

(3166)

కి లక్షల మూలధనములో రహస్యము రెండులక్షలు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

సవరంబుగాదుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మాచిన్ల సహాయముతో కియార్చేయబడిన
సకలవిధములు, వెండిపామానులు ఉత్పత్తిమునకు నిర్ణ
ముగా నున్నవి. ఆర్డర్లు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కొరకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడును.
నగలు కృత్రిమముగా లేనివో వాపసు తీసికొని పైకి
మియ్యబడును.

వర్క్యూ హెల్పు 188 మరాఠీ శ్రీనివాసులు
టంకాలవీధి మద్రాసు, నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాన నెం. 880 నాయుడు అందునన్న

నగలవక్రములు 87 చైవా:బాదు మద్రాసు.

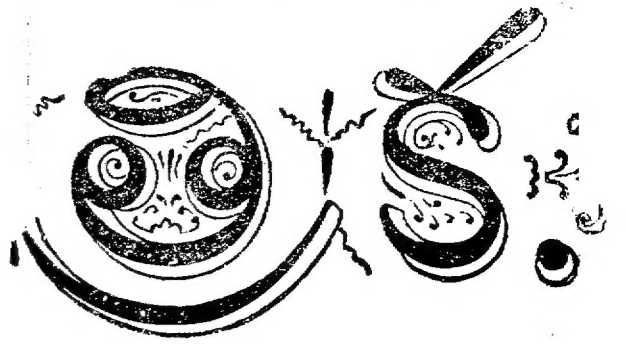
గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత కడపలమీద నిర్మాణముంది. పేట నిర్మా
ణశైలినిటచే వవుకగా ప్రశస్తమై, పేటమును
కమ్మలు, మూలములు, రత్నములు, చిల్లరగానున్న
నర్తకులకు టోకు ధరలనున్న విక్రయించుచున్నాము.
చెన్నపట్టణం కేటకంపై మా కేటు కమ్మ, గొలులు
చాట్టిలు కూడా కమ్మకగ నుండును, కావలిస్సి వారు,
ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి

పేట కలహర్రము, కాకినాడ.

వ (బ డు ను)

వి గురువారము

No 82

చ శుద్ధి వ్యాసశి ౧౨.

సంబంధ రూ

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ

వెల పోస్టేజి గాక ఒకరూపాయ

వర్తకులకు ధారాళమైన : మీషను !

సాధారణముగ వాడుకలో నున్న పదములు
మూడువేలకు పైగా గలవు. విషయముల వారీగా
చివరి సప్లిమెంటు కూడ చేర్చబడినది. విద్యార్థు
లకు, వర్తకులకు ప్రచారకులకు, యాత్రికులకు
చాల నుపయోగించును. హిందీవరీక్షల నిచ్చు
వారికి ముఖ్యముగా ఇది దగ్గరయున్న మంచిది.
కొలదిప్రతులే అచ్చయినవి. కనుక కావలసినవారు
వెంటనే మాకు వ్రాయవలయును.

పం. ఆదినారాయణ శాస్త్రి,

నెం 10 ఆరుముగం గుండు, నేంకటరంగం పిల్లవీధి,
(938-90) ట్రై ప్లి కన్ - మదరాసు.

కలర్ ఫోటోగ్రఫీ

ఈ డిప్లోమతము ఒక మహాత్మునికల్ల మాట లభించి
నది. గుణము పూచి. అనేకలకల్ల పరిక్షింపబడి అమితములైన
మోగ్యతాశక్తిములను సంపాదించిన ఈ డిప్లోమతమును మీ
సాదలకు సమపాదనగా నుండునటుల స్వల్పధరకు విక్ర
యించుచున్నాము.

నెల పీ 1 కి (10 మంది కోగులకు సంపాదన) రూ 1 మాత్రమే
పీ 12 కి రూ 10-8-0 లు, పీ 24 కి 19-8-0 లు.

(కనాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము)

పోస్ట్-ఫ్రీ టెక్స్ట్,

ఆర్డరు యేదావధ నిలయము,

కాకినాడ.

మొదటిగరము = ౨ = 16

గుంటూరు

అర్చనాశీమణి మండలంబున శాశ్వతస్థిము వసించి

ము-
తిలక్
ప్రచా-
కాక-
శేతవ-

ਚੰਦਰ
ਰਚ
ਕ
ਕ

కార్యనిర్వాహకసభ

వెలి సులభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మ గారి

కుమారు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

అర్జునా!

కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు కెంద్రబాధలోని మ్యూనిసిపల్
నెం 148 రు కలిగియున్నది. రెండవరైతులు గలిగిన వారు
మేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగును, స్థలము సహా లాటరీ
యాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్ర
వరి 10 న తేదీనూచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి
యగుచున్నవి. లాటరీ-చీట్లు యాత్రపు పూర్తియైన వెంటనే
లాటరీ కలిపే తేదీ ప్రకటనలో ప్రచురపంచి యేలూరుపట్టణ
యలో ఘరానా మనుష్యుల యొందు లాటరీ చేయబడును.
నుక ప్రతివారను వారి వారి యోగ్యతముల నిర్ణయించుకొనుట
నికి మంచికరణము. త్వరపడుట తరుణము మించినయిన
తక్షణవాత భక్ష్పత్రాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీట్టి ఒకటికి
రూ 10 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణయైన దెబ్బిస్టున్ను, వివర
ములనున్న కోరువారు మా యేజంటిగళ్ళిగాని నేరుగా నాకు
వాసిగాని లేకునుకోవలయును. ఈ చీట్టిగల్ల కనూలు ఆయెన్
యామ్మ కృష్ణజిల్లా యేలూరు పెట్రోల్ కో ఆఫికేటివు బ్యాం
లో నుంచుచును.

2. ప్రతిగానమునందును మంచి యేజుస్టు కావలయును. మంచి కవితాపను ఇవ్వబడినను, వివరముల కొరతవారు అక్రమ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణాజిల్లా. }
1-7-1922. } మీద హక్కుదారుడు.

అధ్యక్షావరణమునకు వందలంబున నానుకల్పము నహించి
సహజనిరాకరణోద్యమమును పాటుచున్న శ్రీ బ్రహ్మజ్యోతుల
లక్ష్మీ వరసమృగాదు పులుగుర్త కనకమృగాదు మాపురము
నకు వెంజేసిన సందర్భమున శ్రీచరిత్ర ఉన్నవ లక్ష్మీబాయమ్మ
గారు 29-5-22 న మా పురశ్రీలను సహారసంధర్మచుండలికి
రావించి పులుగుర్త కనకమృగాదియధ్యక్షులకేరింద సభగావించి
శ్రీభద్రవ్యాపకసంఘము నొక దానిని స్థాపించిరి. కార్య
క్రమమును గూర్చి శ్రీచరిత్ర లక్ష్మీబాయమ్మగారు ప్రసంగించిన
తోడనే బ్రహ్మజ్యోతుల లక్ష్మీవరసమృగాదు భద్రయొక్క
అమూల్యకను గూర్చి గంభీరోపన్యాసము నిచ్చిరి. సంఘమునకు
శ్రీచరిత్ర కొండ గుబ్బయ్యగారు అధ్యక్షురాలుగను ఏకా వెంకట
రత్నమ్మగారు ఉపాధ్యక్షురాలుగను, శ్రీచరిత్ర లక్ష్మీబాయమ్మ
దేశరాణు బాపాయమ్మ గార్లు కార్యకర్తలుగను నెన్ను
కొనబడిరి. ఇంటింటికి తిరిగి భద్రులను ఆమృత భద్రులను తప్ప
విశేషకస్త్త్రమును కట్టకుండ ప్రజలకు ప్రోత్సాహపరచుట మొద
లైనవి యీసంఘము యొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. కనకమృ
గాదు తాము కాకినాడలో చేయుచున్న భద్ర నిర్మాణకృషి
విషయమై మృదుమధురముగ నుభయనీచి, భద్ర నిర్మాణము
ముకు పురికొల్పి సభను ముగించిరి.

ఈ క్రింది పేర్కొనినవారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకు గాను
యిచ్చిన విరాళములు:— చెన్నకట్టములో ఒక దేశభిక్షాని
ఖద్దరు వ్యాపకార్థమై గుంటూరు శ్రీ సంగమమునకు శ్రీమతి
ఉన్నత ట్రస్టీబాయమ్మగారి కరంగా యిచ్చిన రొక్కము
100-0-0, శ్రీయత టి. ఆర్. రామనాథ ఆచార్యగారు సోద
రుని వివాహ సమయముందు ఖద్దరు వ్యాపకార్థమై శ్రీ సంగ
మమునకు యిచ్చినది. 5-0-0, గుంటూరులో ఒక దేశభిక్షుడు
గారు వివాహ సమయముందు యిచ్చినది. 1-0-0, శ్రీమతి
మూల్యూరి కనకమ్మగారు. 0-2-0, కొడవటి గంటి వెంకటేశ్వర్లు
గారు గృహప్రవేశ సమయముందు, 2-0-0, పున్నాకర్ణుల
నుబ్బారావుగారు కుమారుని వివాహ సమయముందు. 5-0-0
కాపురి పిన్నయ్యగారు కుమారుని వివాహ సమయముందు.
1-0-0. మాదిరాజు వెంకటేశ్వర్లుగారు వివాహ సమయముందు
2-0-0 తెనాలి కాపరస్తులు ఆ. లక్ష్మరాజు సంగ
మహేశ్వర రావుగారు వివాహ సమయముందు 5-0-0, శ్రీ
లక్ష్మరాజు కానుయంకరావుగారు ఉదనయన సమయముడు
ఖద్దరు నిధికి 5-0-0 శ్రీ ఆత్మలూరి వెంకటనుబ్బారావు
గారు గృహప్రవేశ సమయముందు. 2-0-0 శ్రీ యదవల్లి
నరసింహాస్త్రిగారు వివాహ సమయముందు 1-0-0 శ్రీ
పాటిపడ్డ శివారామయ్యగారు గృహప్రవేశ సమయముందు
1-0-0 ఆదిరాజు వెంకటలక్ష్మీ కాంతారావుగారు
కుమార్తె వివాహ సమయముందు 2-0-0. బెజవాడ తాలూ
కా వెల్మడం కాపెస్తులు శివులూరి తిరుణిరాయుడుగారు
కుమారుని వివాహ సమయముందు 10-0-0. నడింపల్లి డబ్బాభి
రామయ్యగారి ఇంటిలో కుమారుని వివాహ సమయముందు
5-0-0. ఏకాక్షిపరసింహ్యంగారు కుమారుని ఉదనయన
ముందు 2-0-0. కల్వకోలను శివరామయ్యగారు
0-2-0. పాత గుంటూరులో ఒక దేశభిక్షకు కుమారుని వివా
హ సమయముందు 4-0-0, వివాహ సమయముందు విన్న
కోట పుండరీకాక్షుడుగారు 1-0-0 ఏకామూర్తి నారాయణ
గారు ఉదనయన కాల సమయముందు 1-0-0. పాత
గుంటూరులో దేశభిక్షకు కుమారుని వివాహ కాల సమయ
ముందు 2-0-0. కోటంరాజు బాపయ్యగారు కుమార్తెవివాహ
కాల సమయముందు 2-0-0 ఆచంట నుబ్బారాయుడుగారు
వివాహ కాల సమయముందు 2-0-0 డాక్టరు కంకర వెంక
టావుగారు గృహప్రవేశ కాల సమయముందు 4-0-0. చెన్నురు
నుబ్బారావుగారు బియ్యమునకు బజలుగా 0-8-0 మొత్తం
ర 165-12-0.

శ్రీమతి ఊపన లక్ష్మీబాయిమ్మగారు రాజగను
పంపము తిచ్చున మాయూరిలో భద్దన యింటింటికి తిరిగి
అమ్మంటు అంగీకరించినందున వారికిని వారి సంతానమునకును
సేన కృతజ్ఞులను. మాపునామము వీరికి తోడ్పడి ప్రచారము
విజయమున కొనసాగింప వేడుకొనుచున్నాను.

నడింపల్లి నెంకటలక్ష్మీనగారి సహాయము

నవలలు	కథలు
కృతావవాటిక - గొప్పనరల	1 0 0
వీరభూజ - గొప్పనరల	1 0 0
విజయగరరాజుల కథలు	0 3 0
చిత్తూరు రాజుల కథలు	0 4 0
డిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు	0 4 0
గొల్కొండ నవాబుల కథలు	0 2 0

0-8-0 ఆణాల పుస్తకములకు తక్కువ మంపము.
కలాభివృద్ధి పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరి జిల్లా)

గంజామండలసంఘపు ఖద్దరు కమిటీ వారి నివేదిక.

మన మండలమున ఖద్దరుగొనియెడు పరిస్థితులు చాల అనుకూలముగ నున్నవి తెలియజేయుట కంతయు సంతసింగుచున్నాము. ప్రజలు సహాయనిరాకరణోద్యమమున వారి కేంద్రాన్ని సామగ్ర పాల్గొందుచున్నారు. మూలపడియున్న రాబ్దుములు ఒక సంవత్సరమునందే పనిచేయుచున్నవి వివరముల సంతసముగ నున్నది. ఇతిరమండలములవై యాధారపడనగరము లేవండ కావలసిన ప్రతి మనమండలములో దొరుకుటయును, నూలువడుటకు కావలసిన రాబ్దుమును, ఆ రాబ్దుములవై తయారగు నూలు నేయుటకు కావలసిన మగ్గములను కలిగి యుండుట మన యభ్యుదయని యెప్పుడుచును. కాని యీ పరిస్థితులను మన స్వాధీనములోకి తెచ్చుటకు ద్రవ్యమును, నమ్మకములై అనుభవము కలిగి మనస్థిరము కావలసియున్నది.

రాబ్దుములు

అన్ని గ్రామములలోను అన్నిటి పరిస్థితులు తెలిసి కొనుటకు మాకు అవకాశము లేకపోయినది కాని మాసాధ్యమైనంతవరకు సంపూర్ణ స్థితిగతుల వివరమును సంగ్రహించుటకు ప్రయత్నించితిమి. కొన్ని గ్రామములు చూడలేకపోతిమి. అప్రదేముల భోట్లాహాడ సంపాదించలేక పోయినాము. ఇచ్చాపురం మందసా, బాదవా, కుదగ, పెద్దఖిమ్మి మున్నగు ఫిగ్యూరలు, శ్రీకాకుళం ఫిగ్యూరలలోని సుమారు సుమారు గ్రామముల భోట్లాహాడను తెలియదు. కాని ఊహించుచున్నాము. మేము అప్రదేముల గార్చి విన్న వివరముల బట్టిని ఆ ప్రదేశములలో ఆరు వేల (6000) రాబ్దుములు పనిచేయుచున్నవి ఊహించితిమి. అవిగాక అనుభవముగా చూపిన గ్రామములో 5,052 రాబ్దుములు నిత్యమును సగటున సంస్కరమునకు ఆరుమాసములు పనిచేయుచున్నవి. వీనిలో సుమారు 3,758 రాబ్దుములు మదుకనూలు న్ను, 2,619 రాబ్దుములు పన్నునూలును వదుకుచున్నవి.

ఈ రాబ్దుములను సాధారణముగ ముదిరినాకరము, విధవలను గృహకృషిములైనపిచ్చుట తీరుబడియున్న కాలముందు ఉపయోగించుచున్నారు. వ్యవసాయకాలమునందు రాబ్దుముల వారుసాధారణముగ ముట్టుకొనరు. కాని సగటున సంస్కరమునకు ఆరు మాసములు రాబ్దుమునందే వారు నూలు తీయుచుందుని యనుకొన వచ్చును. ఒక్కొక్క రాబ్దుమునై దినమునకు ముతుకనూలు అడ్డకేరను, (12 తులము), నన్ననూలు (శీతు) ముప్పాపు తులమున్న కయగును. కనుక 3,758 రాబ్దుములవై దినమునకు 45 వీరేల ముతుకనూలు న్ను 2619 రాబ్దుములవై దినమునకు 1987 తులములు నన్ననూలు తయారగును. మేము చూడని గ్రామములలో మరింత నూలుకయారగుటకు ఏమిన్ని సందేహములేదు. కాబట్టి టోకున మనజిల్లాలో 610 వీరేల ముతుకనూలున్న 38 వీరేల నన్ననూలున్న దినమునకు కయారగుచున్నది.

వస్త్రములు

14 మూరల చాపునకు సుమారు ఒక వీరేల ముతుకనూలుపట్టును. ఆప్రకారము దినమునకు 610 చాపులుగాని 4270 గజములుగాని ముదుకు బట్టి తయారగుటకు అవకాశము కలదు. 14 మూరలచాపునకు 90 తులముల నన్ననూలు కావలసియున్నది. కావున మన మండలములో తయారగు నూలు వలన సుమారు 66 చాపులుగాని 462 గజములుగాని నన్నబట్టి తయారగును. అనగా దినమునకు 4782 గజముల బట్టి తయారగుటకు వీలున్నది.

మన మండలమున తయారగు 4782 గజములబట్టి ఈమండలములోని ప్రజలకు చాలునా లేక వీరి యుపయోగార్థము వైమండలమునందే బట్టలను దిగువతి చేయవలసి యుండునా యను విషయము ఆలోచింతము. మనమండలము 18 లక్షల జన సంఖ్యకలిగియున్నది. అందులో సుమారు కేంద్రము లుపయోగించు పనివాండ్లు మూడవంతు యుండునని యనుకొందము. మిగిలిన 12 లక్షలకు సంవత్సరమునకు ఒక్కొక్క మనుష్యునకు కనీసము 12 గజముల బట్టి కావలసి యున్నది. అనగా సంవత్సరమునకు 144 లక్షల గజములుగాని దినమునకు 4000 గజములు గాని బట్టి కావలెను. మనమండలమున వైనిమాచిన వేరలో లెక్క ప్రకారము దినమునకు సుమారు 4700 గజముల బట్టి తయారగుటకు వీలున్నది. కాబట్టి వేరొక మండలమును వస్త్రమునిమిత్తము యాచింపకయే మనమండలములో ప్రజలకు కావలసిన బట్టి తయారగుటకు అవకాశముండుట గొప్పగుణమునను.

ప్రతి

ఇక ప్రతిమయమై యాలోచింతము. అనుబంధముగా బేర్కొనిన గ్రామములలోను ఆయాపాఠశాలయందును సుమారు వెయ్యి యొకములలో ప్రతి సాగుబడియగుచున్నది. కావున, ఖిమిడి, గుంనూరుమున్నగు ఏడవ్విప్రదేశములలో నీసము 2000 యొకరములు ప్రతి సాగుబడియగుటకు సందేహము లేదు. 487 చదరపు మైళ్లు గల ప్రదేశమందు 2009 యొకరములలో ప్రతి పడుట గొప్పకాదు. యొకరము ఒక్కటికి సుమారు ఒక పుట్టి పండును. కాబట్టి 2000 యొకరములలో సంవత్సరమునకు 6000 మణుగుల ప్రతి మనమండలములో కనీసము పండును. మనకు 4700 గజముల బట్టి కావలసిన నూలుదీయుటకు దినమునకు 320 మణుగుల ప్రతి కావలయును. అనగా ఆగ్రహములకు 57600 మణుగుల ప్రతి కావలసియుండును. కర్తవ్య చేతిగా పడకుండ కాగ్రహసంఘములు పెద్ద బయటమున చనువులను ఆప్రదేశమునకు బంపి ప్రయత్నించుటలోని చాల భాగము సంపాదించుటకు వీలగును.

మదుపు

కంట ముఖమున కణుగు 1 కేరడు రూపాయలు చొప్పున ప్రతి దొరకగలదు. మనకు కావలసిన 57,600 కణుగుల ప్రతికి 57,600 రూపాయలు కావలసియున్నది. కాని మనమండలమున తయారగు నూలు అతయు క్రయమునకు దొరకదు. అది కాక శ్రీకాకుళము పర్లాఖిమిడి ప్రాంతముల చాలవంది వారి ఉపయోగాధ్యము కొంత ప్రతిని లుచేసికొనుట యాచారమైయున్నది. కడికిననూలుతో తయారుపయోగమునకు కావలసినబట్టి కు సరిపడిన నూలును ఉంచుకొని మిగిలిన నూలును క్రయమునకు చూపుదురు. కాబట్టి టోకున తయారైననూలుగా సగముఅప్పుమునకు దొరకదని అనుకొనవచ్చును. మిగిలినసగము అనగా సుమారు సంవత్సరమునకు రూ 10,000 విలువగల ప్రతినికము అనూలును నేయించుటకున్నా, ముదిరించలేక సుమారు రూ 20000 మదుపుండవలెను. సంవత్సరమునకు సరిపడిన ప్రతినికము నిలువచేయవలెను. ఏలనగా శ్రీకాకుళము తాలూకాలో తప్పియూండవలసిన ప్రతి రెండుపండులన్నట్లు కనపడదు. ఆ తాలూకాలోనుండుతమ బాహుముగ రెండుపండుల ప్రతిపండుట యరుదు. చాలభాగము జులై నెలలోనే ప్రతిచేయవలెను. అది సాధారణముగ నెవ్వెంబరు మాసాతమునగాని అక్టోబరు ప్రారంభమునగాని పండుకువచ్చును. అప్పుడు సంవత్సరమునకు సరిపడినంత ప్రతినికని నిలువ చేసువలసియున్నది. కాన ప్రతినికను చేయుటకున్నా మూలతీయించుటకన్నా దొరకుటకు అవకాశమున్నది. 50,000 రూ॥ ప్రతిభోట్లాహాడను సుమారు రూ 20,000 కావలసియున్నది. కాని ఇందులో ఒకవిషయమును మనము గమనించవలయును. వైచెప్పిన యిరుదివేల రూపాయలు జిల్లామొత్తమువై కావలసియున్నవి. జిల్లాంతయు కాంగ్రెసు స్వాధీనములోనికి తెచ్చుకొనుట చాల ప్రయోజనమున్న కాలాతీతమున్న అగును. కాబట్టి విస్తారముగ నూలు తయారై అనూలును నేయుటకు వలసినవగ్గములు గలిగిన రెండుమాడుప్రదేశములలో తయారగు నూలును వైక పోనీయకుండ కాంగ్రెసు స్వాధీనపరచుకొనిన ఎక్కువపని జరుగవచ్చునని మానకర్తము.

మనమండలమున సుమారు దినమునకు 14 మూరలు గల 610 ముదుకనూలు చాపులును, 66 నన్ననూలు చాపులును దిగుచున్నవి. దినమునకు సగటున 7 మూరల ముదుకనూలుబట్టి కాని 3 మూరల నన్ననూలుబట్టి గాని సులభముగా ఒక వగ్గమునై దిగును. కనుక 610 చాపుల నేయుటకు 1220 వగ్గములకున్న 66 నన్ననూలు చాపులు నేయుటకు 388 వగ్గములకున్న పనియున్నది కాని మండలమున కనీసము 4,000 వగ్గములున్నవి కానిలో 1528 వగ్గములకు సరిపడునూలు మౌళము మనమండలమున దొరకును. కాని మిగిలిన 2,500 వగ్గములు మిల్లునూలుగాని విదేశీపు నూలు గాని నేయవలెను. ఈవి యనుగుర్చి వాతీయోపసంఘమువారు ఆలోచించవలసియున్నది.

ఆంధ్రదేశములో ఖద్దరులో కత్తి జరుగుచున్నదని, ఒక అపవాదము కలిగినది. దానిని ఏవిధమునైన పోగొట్టకలెనంటే కాంగ్రెసు సంఘములు దేశములోని రాబ్దుములను నూలును, వగ్గములను, తమ స్వాధీనములోనికి తెచ్చుకొనుట తప్పింపరీతిగ గత్యంతరము కానరాదు. కాబట్టి మన మండలవాతీయోపసంఘమువారు ఆ కార్యమును చేయుటకు త్వరపడవలయును. ఈమండలమువారివై మరియొక బాధ్యత యున్నది. నన్ననూలు బట్టి అ మనజిల్లాలో తయారగుచున్నంత మరియొక జిల్లాలో తయారగుటలేదు. వానిలో చాలా దగ్గర బయటమున్నదని మేము వినియున్నాము. ప్రజస్త్రమైక స్వతే, బట్టలు కాంగ్రెసువారు శ్రద్ధ

తీసుకొనినగాని దొరక లేదు. కాబట్టి కావలసినధనమును సంపాదించి ఆశ్రమములను నెలకొల్పి మండలమునై వచ్చిన అపభ్యాతి తొలగింతుటకు తన ప్రయత్నములు కల్పనగని నమ్ముచున్నాము. మనమండలమున సుమారు 4,000 వగ్గములున్నవనిని వానిలో 2,500 వగ్గములకు విల్లుములవై సాధారణవలసి యుండుననినిని వైకలో జెప్పియున్నాము 4,000 వగ్గములకును వేతకు సరిపడి నూలు కావలె న్ను నిన్ని రాబ్దుములు పని చేయవలెనో చూడవలసియున్నది. 2,000 వీరేలు నూలు 4,000 వగ్గములకు వేసిన కావలసియున్నది. ఈనూలు తీయుటకు 36000 గాట్టుములు దియును పనిచేయవలయును. ప్రతిదినమున 6 పట్టప్రతియున్నగాని 200 వీరేలునూలురాదు. అనగా 10800 వగ్గములలో ప్రతిసాగుబడియగున కాని మన మండలములోనున్న వగ్గములు వ్యవధియులు నేయబాల్తు.

గుంభావృత్తి

కలకత్తాలో 4 లక్షల కేరడులకు గుంభావృత్తిక ఆకాశము కల్లులు పడుచుండుటకుల వైకా గర్జముకునినెను. రొడ్డెన్నియు మునిగిపోయెను అంత ప్రాంతము నీటిలో మునిగి యుండుటచే కడికిననూలు, నూలుగాని నీటిలోగూడ దిగుబడెను. అనేక బట్టలను నూలును కల్లును నాటకాది ప్రదర్శనములు నిన్న ఆపివేయవలెను.

పాపము ప్రదలగుట

ముగ్గుల పాపములు

కాలింట్లు జూలై 5:— విప్లవదినము ఉదయము 8 గంటలకు మాహిష్మర్మ జడన 2 కేరడు మాహిష్మర్మ మిదబడి బెడ్లలైది. ముక్కుముక్కులైది. వొంటిబొటా ఈముక్కులు కక జడునది. జడవలొన్నవారు కీర్తనలుబడి. కాపాడుటకు ప్రయత్నించినను వీరి కీర్తనలు లు దొరకలేదు. మునిసిపలు క్యాబుల ఆండి, డాక్టరు కొవెక్ వికల్పి కొడుకు అప్పు (లి. ఏ.) క. మూడరకగాను పడన పికారుపోయిరి. గాలివెద్ద వీచి పడకొట్టుకపోయి కంటెమిదబడి బెడ్లలైది.

ఎల్. ఏ. నానాణ అత్యురగారు

ఎల్. ఏ. నానాణ అత్యురగారు (ఎం. ఏ. ఎల్.టి) పెల్లిచేరీ ప్రభుత్వమువారి తెయింపు పాతకాలలో పనిచేయుచుండిరి. భూగర్భశాస్త్రవేత్తగ్గము నూతనముగ నియమింపబడిన ఉద్యోగములలో నొక దానిని, దు నియమించబడెను.

బందిపోటు.

లాహోరు, జూలై 5:— ఫిరోజ్ పూరు నీటికేవలను దగ్గరనున్న గుర్కీవెడ్డున 15 గురు కొంలు దోచుకొనినని తెలిపింది. అవట కావలియున్న బెడ్లకు పోలీసు రైల్వే కస్టోడియను ఒక చతురదారును కలసి దొంగలను పారదోలి దొంగిలించబడిన సాత్తును చాబట్టి, దొంగలలో నొకడు దొంగతనము జరిగిన ప్రదేశమునందే పోలీసు కానేలీలు మాలా బాజ్జాచే జంపబడెను. చనిపోయిన దొంగ బాజ్జాకు కత్తికోముట్టడించెను. దొంగలు తమస్నేహితుని శరీరమును పోలీసు ప్రయత్నించిరి. పోలీసువారికిని దొంగలకు పోలీసులు జరిగెను. తమను కార్మకు బట్టుకొని పోలీసువారు ప్రెస్టాడిరి. పోలీసువారిని మరల ముట్టడించిరి. మిగిలిన దొంగలలో ఇంకొకని బాజ్జావరల గాల్చెను. అందుమీద దొంగలు పారిపోయిరి. ఇంకొక రైల్వే దొంగతనము కేరములో మేమాసములలోవరి పెట్టబడిన వాడుగ చనిపోయిన దొంగ గుర్తించబడెను. తక్కిన దొంగలకాడన కనుగొనుటకు జిల్లా పోలీసువారు వెన్నంటుచున్నారని తెలియుచున్నది.

విద్యుత్తు దొంగతనము.

రంగూర్, జూలై 4:— అదేవనిక రంగూరు నదిలో విద్యుత్తును దొంగిలించుచున్నాని కొందరవై కేరముమోపబడి విచారణ జేయబడుచుండెను. 9 గురు మద్దలములు గలరు. విచారణ నేడు ప్రారంభమయెను ఫిగ్యూరీకాపు స్వామివాది అప్రూవరుని డిస్మిట్టు మే. స్త్రీలుచే రీతి జేయించెను. మద్దయలలో నొకరి తరపున స్వామివాదిగ నున్న బార్డక్ గారి ఇంటిని సోదా చేయించుటకు రెండు వారంలు జరిచేయబడెను. ఆగ్రరాత్రివేళ పోలీసువారు బార్డక్ ను కాచిరి. ఆయన దగ్గర నుండి కొన్ని కాగితములను బట్టుకొనిరి. స్వామివాదితరపున సాక్షి పనిచేయుటలో తప్పులేదని మద్దయల తప్పు స్వామివాది తెలియజేసెను. పోలీసువారు బార్డక్ గారి పట్ల కాపిన అకరణ బాగులేదని ఆయన స్వామివాది తెలియజేసెను. మోక్షుడిన నిండుటకు, నిజమైనను, అత్యున్నెను, కొర్రుకాదు వారంలు నిండుటకు అట్లు జరిగెనని మే. స్త్రీలు తెలియజేసెను.

దేశీయ వార్తలు

అజ్ఞోల్లంఘన విచారణసంఘము - లాహోరులో విచారణ - లాహోరులో బహిరంగసభ
 క్యాన్సరుకు వెళ్లుట - పంజాబులో పూర్ణిమి పోలీసు - ప్రభుత్వ ప్రకటనము
 జాన్సీలో సంపాదకుడు వాజపేయగారికి 6 నెలల కఠినశిక్ష
 అలహాబాదు ఇండిపెండెంటు పత్రికకు ఉప్పుచుగానిని సంపాదకునిగా నియమించుట
 పండిత హరికరనాథమిత్ర, మాల్వీ అహమదాల్ గార్లకు నోటీసులు
 చెన్నపురిలో "న్యూ హెరల్డు" అను క్రొత్త జాతీయవార్తపత్రిక
 అహమదాబాదు యంత్రశాలల యజమానులు - గాంధీ మహాత్ముని ప్రశంసించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఖద్దరు పరిశీలనసంఘము - మధురాదాసు, నాగేశ్వరరావుగార్లు అన కాపల్లిలో నుపన్యసించుట
 తునిలో పరిశీలనము - ఇలిరనాయకుల రాక - ఉపన్యాసములు - కాకినాడ కేసులు

అజ్ఞోల్లంఘన విచారణసంఘము

లాహోరులో విచారణ

4 వ తేదీ మంగళవారము

ప్రాధాన్యము రుచిరాంగారి మండితమున 4 వ తేదీన వరల సాక్షి విచారణ జరిగినది. వెనుక కంబాలు కాననభట్ల ఉపాధ్యక్షుడును గృహద్యాయ ప్రబంధక సంఘసభ్యులలో ప్రముఖుడు నగు గర్దార మహతేయసింగు, పండిత రాంభజదత్తు, పండిత క్యావలాలు (హిస్సారు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు), గార్లను మరొకరినరు మండల కాంగ్రెసు ప్రచారకులను సాక్ష్య మిచ్చిరి. కాంగ్రెసువిచారణ సంఘసభ్యులగు అబ్దుల్లాఖాను, అచార్ నెహ్రూ, పటేలుగార్లు, నలుగురుక భిలాభతు విచారణ సంఘసభ్యులు హాలావా అబ్దులు మజిదు, ముహమ్మద్, మెహమ్మద్ ముగ్గురును కలసి విచారణ చేయుచున్నాడు. (విచారణసభ్యులుగా క్రొత్తగా నియమింపబడిన శ్రీమంత్ కన్యాగంగయ్యగారు నేడు చెన్నపురినుండి బయలుదేరి జబ్బులపూరులో సంఘమువారిని కలుసుకొందురు) మరి కొంతమంది రాష్ట్రీయులనుగూడ విచారణచేసి, సంఘమువారు లాహోరునుండి బయలు దేరెదరు.

లాహోరునుండి బయలుదేరుట

12 గురు మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు తమ అభిప్రాయములను వ్రాసి లాహోరులో నున్న సంఘము వారికి పంపిరి. మొత్తము లాహోరులో 30 మంది సాక్ష్యమిచ్చిరి రెండు తేదీని సంఘమువారు క్యాన్సరుకు లాహోరునుండి బయలుదేరిరి. లాహోరులోని అసహాయవాద వాదులు వారిలో నుండ లేలేదనుకేగి వారిని సాగనంపిరి. రెండు తేదీని భాయిరమానం దుగారును మరొకరినరును గూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి.

విచారణను రహస్యముగ జరుపునూడదు

విచారణను హాళ్యముగ జరుపుటలో నిరంకుశులగు ప్రభుత్వోద్యోగుల పధ్ధతి నే అజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారుగూడ నలంబించిరి. వారిట్లు నిర్ణయించుట ఆందోళన కదలులకు కము చిత్తుగాను. ఇది ఆశాభంగమును హాళ్యమును కూడ కలుగజేసినది. ప్రశ్న లిదివరకే ప్రకటింపబడిన గాన విచారణలో గోప్యమున కనసరమే కనపడదు. నిష్పక్షమున ధారాళము గను సాక్ష్యమిచ్చుచారు దానిని ప్రకటింపు విషయమున భయపడుటకు కారణ మగునదని వాగపూరులోనున్న మహారాష్ట్రీ పత్రిక ప్రకటించినది.

అహమదాబాదు ఇండిపెండెంటు పత్రిక

ఉప్పుచుగానిని సంపాదక నిగ నియమించుట

8 వ తేదీనుండి పత్రిక వెలువడును

అలహాబాదులోని ఇండిపెండెంటు పత్రికకు ఉప్పుచుగానిని సంపాదకునిగా నియమించిరి. ఉప్పుచుగారు మేజిస్ట్రేటుయొద్ద సంపాదకత్వమును ప్రకటించిరి. 8 వ తేదీనుండి పత్రిక వెలువడును. (గాన ఉప్పుచుగారు లాహోరు పత్రికకు సంపాదకుడుగా నుండవలయు.)

షేదనారాయణ వాజపేయగారు

క్యాన్సరుకు పుతకరుపత్రికా సంపాదకుడు

అటునెలలు కఠినశిక్ష

క్యాన్సరులోని పుతకరు పత్రికకు సంపాదకుడును ప్రకాశకుడు నగు షేదనారాయణ వాజపేయగారికి 507 కింద కేసు చేయబడిన పోలీసులు ఆక్రమమును మాననివో జాన్సీలో వారిని కలులను నలిపివట్టు నలిపివేసెదరు. వెనుక జాన్సీలోనే త్రితయశ్రీలు అంగీకరించుట దిక్కును నొందించిన ఆ పత్రికలో వ్రాసినందులకు వాజపేయగారికి జాన్సీలో మేజిస్ట్రేటు అటునెలలు కఠినశిక్ష వేసెను.

లాహోరులో బహిరంగసభ.

అబ్దుల్లాఖాను నెహ్రూమండితుడు మున్నగు

వారి యుపన్యాసములు

8 వ తేదీరాత్రి లాహోరులో గోప్యసభ జరిగినది. కాంగ్రెసు విధానమును రాజకీయస్థితిని గూర్చి వాకిం అబ్దుల్లాఖాను పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు దృష్టించిరి. దీప్తికమిషనును పోలీసు సీనియరు మాపర్మెంటును గూడ వా సభకు వచ్చిరి. అజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారి విచారణను గూర్చియు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని గూర్చియు వాకిం అబ్దుల్లాఖానుగారు ముచ్చటించిరి. కాంగ్రెసు విధానమునందు విశ్వాసమును వదలకుదని దేశీయులను హెచ్చరించిరి. నెహ్రూమండితు డొక గంట నేపుప్రసంగించెను. పంజాబు ఆక్రమములను తొలగించుటకే గాంధీ మహాత్ము డసహాయోద్యమమును ప్రారంభించెను. మహాత్ముని ఆజ్ఞాసంఘము దేశీయు లందఱును పంజాబువారి పక్షమును పూని సంఘర్షణమును ప్రారంభించిరి గాన అసహాయోద్యమము విఫలమైకపో వానివరకు పంజాబువారే పాత్రులగుదురు పంజాబులో హిందూ మహమ్మదీయ వరముల వారి కనోన్య న్యము కలిగితేదని తెలియజేచే మేము చాల చింతింపుచున్నాము. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి లేకపో న్యరాజ్యమొస్తటి కని లభింపదు. విదేశీయుల ఏలుబడిని తొలగించుటలే నిజము స్వాంత్ర్యము లభింపనలె నిజము హిందువులను మహమ్మదీయులను గాఢమైత్రితో నధికాత్మానాముతో కాంగ్రెసువిధానమును కొనసాగించవలెను. విదేశీయులెవరైనను మనలను నిదివరకు పరిసాలించు చుండుటకును యికముందు పరిపాలనమును సాగించుటకును వారికి ముఖ్య సాధనము భేదోపాసమే. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధమును కలిగించుటయే వికనుత్యమును తొలగించుటయే వానిముఖ్య సాధనముని ఎల్లవారెరుంగుదురు. ప్రభుత్వప్రకటనలవలనను యితర లిఖితములవలనను కూడ నేను దీనిని రుజువు చేయగలను. పంజాబులో నింకను వినియోగముల వారి కైకవత్వము కలుగనివో వారింకను కఠినశిక్షలను సాలు కావలసినదే. అట్టిశిక్షలు పాలైన నే గాని వారు నిజమును ప్రాపించవలరు. నేను పంజాబురాష్ట్రమును రాష్ట్రీవాసులను అధికముగ ప్రేమించుచున్నాను. వారి కష్టములకు దుఃఖించు చున్నాను గాననే యిట్లు నిష్కర్షగా చెప్పితిని నెహ్రూగారు నడిచిరి.

విమృత మాలావాఅబ్దులు మజిదు (బవాని) గారునన్యసిండిరి. సభ కాలి 12 గంటలకు ముగిసినది.

మాల్వీ అహమదాల్ గారు

దేశీయ మహాజనసభా స్థాయిసంఘసభ్యుడు

ఖుల్నాలో నోటీసు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ్యుడు మాల్వీ అహమదాల్ గారు 3 వ తేదీని ఖుల్నాకురాగా ఖుల్నాలో నుపన్యసించగూడదని వారికి నోటీసు నిచ్చిరి.

పండితహరికరి నాథమిత్రగారు

ఫేరీకి వెళ్లుట

144 క్రింద నోటీసు

పండిత హరికరి నాథమిత్రగారు ఫేరీకుండలమున సభలు చేయగూడదు ఉపన్యసించగూడదని ఫేరీమేజిస్ట్రేటు 144 క్రింద మిత్రగారికి నోటీసు పంపెను.

ఉత్తమగారిని వదలుట

మాబినుపారులు స్వాగత మిచ్చుట

శ్రీలు పాదాక్రాంతలగుట

బర్మాలో రాజద్రోహమునకు క్షింపబడిన వాడ సన్యాసి ఉత్తమగారి నిటీసలనే చెరసాలనుండి వదలిరి. మాబిను పారులు ఉత్తమగారికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. అతటి శ్రీలు పాదాక్రాంతలై ఉత్తమగారు సభులుటకు దీర్ఘములగు తమ బంధులముల నా స్థానముగా పరచిరిని 5 వ తేదీని రంగూనునుండి తంజిపంపబడెను.

అహమదాబాదు యంత్ర

శాలాధికారుల సంఘము

వార్షిక సమావేశము

నేటు మంగళవారము వారెకు గారు

అహమదాబాదు యంత్రశాలల సంఘమువారి వార్షిక సభ సంఘాధ్యక్షుడుగు నేటు మంగళవారము జి. పారెకుగారి అధ్యక్షతక్రింద అహమదాబాదులో జరిగినది. దేశమునందు రాజకీయము గు న కాంతి యు ను న గ్ని యిప్పుడు కుములు చున్నది. మరల నది ఏ ని ము వముననైన భగ్గుమని మండగలదు. అటులున్నను గూడ గత కత్తరమున అహమదాబాదులో మిల్లుల పరిశ్రమ లాభకరముగ నే జరిగినది. అహమదాబాదులో మిల్లుల యజమానులను పని వాండ్రకును కట్టెను కగించుటయందే పక్షపాతియ లేని గాంధీగారు ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధవహించిన చాల మేలుగా నుండెడిది. గాంధీగారి రిజిర విషయములందు ప్రవేశించుటచే గాంధీగారి హితోపదేశము లభింపని కొరత మిల్లుల వారికిని పనివాండ్రకును కూడ నిపుడు కలిగినది.

నిరుదు యజమానులకును పనివాండ్రకును కలతలు కలిగినపుడు గంధీగారు చాల ఓపికతో మాన్యస్థమునుబూని వివాదలను పరిష్కరించినందులకు మేము కృతజ్ఞులము. పనివాండ్ర నుద్ధండుటకు ప్రయత్నముల గంధీగారు మొత్తయేయన్నాడు. అందులకుండగలసిన ఓర్పును అసభకమును గంధీగారికి పూర్తిగా నున్నవి క్రొత్తయంత్రశాలలచట్టము జూలై 1 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చింది. దీనినిబట్టి పనివాండ్రు తమయొక్కయు తమ బిడ్డలయొక్కయు నీతిర ద్రనమును చక్కబరచుకొనుట కెక్కువ అవకాశములు కలవు. వారికి కేవలము హెచ్చింపబడెను. పనిగల గోజులలోగూడ తీరిక కేళ అధికమైనది. ఆనవన రమగు బాధ కలిగించుటందే నీచట్టము ననులు జరిపెనరిన మొద్దను. రిక్ సంఘమువారి వీవేకిము త్వరలో ప్రకటింపబడును ప్రస్తుతియిచ్చి పన్నుల పధ్ధతిబట్టి అన్నికస్తువులకును ఒక్క విధముగ పన్ను నే చేయుచున్నాడు. ఇకముందట్లుగాక దేశీయ పరిశ్రమల అభివృద్ధి కనుగుణముగ పన్నుల హెచ్చుకట్ట లేర్పబుప బడును. ఇండియాలో తయారైన నూలుబట్టలపై పన్ను తీసివేయబడును. ఇప్పు డట్టి పన్నులన వర్షు వాదాయమును ఆరోగ్యాభివృద్ధికిని పనివాండ్ర విద్యాభివృద్ధికిని ప్రత్యేకముగా కట్టకు పరుడదగును. ఆ సామ్యుకేవలము పనివాండ్రవలననే లభించిందని మంగళసీమగారు నుడిచిరి.

ఘనించులో వ్యూహిటివు పోలీసులు

చట జరిగిన దురాగతములు

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము
పంజాబులో లాహారు మండలము నందలి ఘనించులో దొరతనమువారు వ్యూహిటివు పోలీసుల సేవకలలో విమర్శలు వెలువడినవి. గత మూడేండ్లలో ఆ గ్రామమున 29 శరములు జరిగెను. వానిలో 18 బందిపోట్లు 2 దొంగతనములు, 5 దొంగిలీపులు. ఈ గ్రామము వారే యిక్కడనుండు మరి 31 బందిపోట్లు కేసిరి. ఈ గ్రామమున నింకను చాలదొంగతనములు జరిగినవిగాని వానినిగూర్చి పోలీసువారికి కష్టపడినవారు తెలుపనే లేదు. గ్రామములో ప్రజలను చాల బెడరించుచున్నాడు. ఇద్దరు లంబరుదారులు రాజీనామాలనిచ్చిరి. అట్లు రాజీనామాలు నియమించి నీవముగా జూచిరి. వారికి చాల అసమానమొనరింది. ఇట్లు అచట కలిగినందున ఆ గ్రామమునందొక ఏడాదిపాటు వ్యూహిటివుపోలీసుల నుంచితిమని పంజాబుదొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర ఖద్దరు పరిశీలన సంఘము

మధురాధాసు నాగేశ్వరరావు గార్లు
ఆనకాపల్లెలో పరిశీలనముచేపన్యాసములు.

మధురాధాసుగారు 14 వ తేదీ వంగళవార ముదయమున ఆనకాపల్లి చేరిరి. నాగేశ్వరరావుగారు నరసన్నపేట నండి దేవిపేట ఉల్లము మొదలగు స్థలములకు బోయి ఆనకాపల్లిలో మధురాధాసుగారిని గలుసుకొనిరి. ఆనకాపల్లికి రావచ్చుద్రాక్షిగారు కోడండరావుస్వామి పంతులుగారు వచ్చి యుండిరి. ఆనకాపల్లియందు కోయకొండ బుచ్చిరాజు శెట్టి గారు ముద్దా సోమప్పశాస్త్రిగారు మొదలగువారు సేయుచున్న బట్టలను చూచిరి. ఆనంతరము సాయంత్రము జూరుచౌవనందు సభిగాదాసుగారు నాగేశ్వరరావుగారును రెండు గంటలకాలము ఖద్దరు స్వరూపములనుగురించి యుపన్యాసించిరి. బుచ్చిరాజు శెట్టిగారు రామచంద్రశాస్త్రిగారును సుపన్యాసించుచు సుపన్యాసకులకు వందముల నర్పించిరి.

బుధవార ముదయము రైలునందు బయలుదేరి తునిచేరిరి. మల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు బరంపురము నండి తునికి వచ్చిరి. గజంబ్లి రామచంద్రరావుగారు మల్లపరాజుగారు మొదలగు గోదావరి వాయకులు తునికి వచ్చిరి. తునియందు కొన్ని వర్గములను జట్టలను పరిశీలించిరి. సాయంత్రము ఖద్దరు ప్రస్తుతిపరిశీలనకు గురించి మధురాధాసుగారు నాగేశ్వరరావుగారును సుపన్యాసించిరి. సాయంత్రము బయలుదేరి కాకినాడకు బోయిరి. కాకినాడనండి రామచంద్రపురము పెద్దాపురము మొదలగు స్థలములను జూచి గురువారము సాయంత్రము రాజుహుసేంద్రవరము చేరగలరు.

వంగరాష్ట్రీయ సభ

కలకత్తా, జూలై 15:— నేటికాసనసభలో ఇంటికడ వ్రాసుకువచ్చి సభలో చదువు విషయమును ఆపుజేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. సభ్యులు వ్రాసిన యుపన్యాసములను చదువనీయ రాదనియు అవగతమైన జ్ఞాపకము లేకున్న ఒక మారు వ్రాత ప్రతి కాదుకొని సంక్షులను జ్ఞాపకము దెచ్చుకొని మరల స్వంతముగ యుపన్యాసించవలయుననియు తమవారు ములో దృష్టాంతరముగ ఇతర గ్రంథములనుండిగాని పత్రికలనుండిగాని జూకుబడిన సంక్షులను మాత్రము జరువనీయవచ్చుననియు డి. సి. ఘోషగారు తీర్మానము సుపపాదించిరి. 17 గురు సభ్యులే అనుకూలముగ నుండుటచే తీర్మానము ఏడిపోయెను. తరువాత రెండు ముఖ్య తీర్మానము లుపపాదించడి ఒకేసారి చర్చించబడినవి. కాసన సభాసభ్యుల ప్రయోజనపు భృతిని రెండు చెట్లు మొదటితరగతి సామును తగ్గించి ఒక మొదటి తరగతి కను మొత్తమునే ఇవ్వవలయునని ఏ. జోయిచంద్రదత్తుగారు రుపపాదించిరి. కృత్యమును తగ్గించవలయునని కెప్పమన మందరమును అనుకొన్న వానిని ఆచరణలో నుండుట విధియనిరి. ప్రయోజనపు ఖర్చులు తిండి ఖర్చులకు బదులుగ సాలు 1 కి 5000 రూప్యమును నీయవలయునని డే. క్యాంబెల్లగారు రుపపాదించిరి. పోల్ల మెంటు ప్రతిష్ఠాపనకు గలవొట్ల సభ్యులకు జీతము నిచ్చెదరనియు దీనివలన కార్యకర్తమువారి ప్రతినిధులు దేశ సేవచేయుటకు వీలగుచున్న ననిరి. క్యాంబెల్లగారు తీర్మానమునకు కాలమింకను చక్రముకాలేదని స్త్రీవెన్నగారు ఆక్షేపించిరి. హిందూదేశము వీనిదేశమగుటచే ఆట్లుజేయుటకు వీలులేదని అనధికారసభ్యులుగూడ ఆక్షేపించిరి. చర్చ తూర్తి కాలేదు. సభ ఆపుటికి చాలించబడెను.

శాసనసభలు

ప్రతిష్ఠాంభములు సాధ్యమా?

యె. వి. యస్. అను నామాంతరముతో ఒక విలేఖకుడు 'బొంబాయి ప్రానికల్' ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
శాసనసభలను స్వాధీనపరచుకొనవలయునని కొందరు వాదింపుచున్నారు. సహాయ నివాకరణముగ్రాముల నవలంబించి ప్రభుత్వకార్యక్రమమునకు నిరోధము కలిగించుటకై ఇట్లుచేయవలయునని వీరు చెప్పుచున్నారు. వీరికి దురుద్దేశము లేదని చెప్పసాహసించెను. అయితే ఇట్లు వాదించువారందరు కృతకంగా జ్ఞానము కలిగిన ధీమంతులు విజ్ఞానశూన్యులగు నియోజకవర్గమువారిని తిట్టించి సమ్యక్తులను వధియుటకై యాక్రొత్త పన్నాగము పన్నిరిని వారు బోయియున్నారు. ప్రతిష్ఠాంభములు కలుగజేయుట ఎట్లు అసాధ్యమో ఈకొండ వివరించుచున్నాను.

సర్వకాల సర్వాధ్యక్షులయందు ప్రభుత్వమువారికి అష్టపశుట ప్రతిష్ఠాంభ మనబడును. వీరి ప్రయత్నములు విజయముగాంచవలయునని కాసనసభలయందు వీరు అధిక సంఖ్యాకులై యుండకలెను. అట్లుండుట అసాధ్యము కాకపోయినను, ఇట్టి పరిస్థితు లేవ్వదుట అసంభవమని అసంభవముబట్టి చెప్పవచ్చును. కాసనసభలలో సీసము 70 మంది ప్రజాపతినిధులు ఒక నుండవలయునని సంస్కరణచట్టమునందున్నది. కావున అధిక సంఖ్యాకులై యుండవలయుననిన, ప్రజాపతినిధుల కొరకు ప్రత్యేకంబడిన స్థానములలో నాలుగింటి మూడువంతులైనను సంపాదించవలసి యుండును. కొన్ని వివరములను కిరికిరించెదము.

Table with 4 columns: రాష్ట్రము, కాసనసభ్యుల సంఖ్య, ప్రజాపతినిధుల సంఖ్య, ప్రభుత్వ నియోజకుల సంఖ్య. Rows include మంగరాష్ట్రము, చెన్నపురి, పండుక రాష్ట్రములు, బొంబాయి, బిహారు ఒరిసా, పంజాబు, మధ్య పరగణాలు, ఆసాము.

ప్రజాపతినిధులసంఖ్యలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము పొందు ఆంగ్లేయులు, ఆంగ్లో ఇండియనులు, భూస్వాములు, కాలాకాదాతులు, వర్తకసంఘములు, విశ్వవిద్యాలయము, ప్లాంటింగు సంఘముల సభ్యులసంఖ్యకూడ చేరియున్నది. కొన్ని రాష్ట్రములలో ఇట్లు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము పొందువారిసంఖ్య కొంచెము అధికముగ నున్నది. మంగరాష్ట్రమునందు 28 స్థానములు, మద్రాసులో 19 స్థానములు ప్రత్యేక ప్రాతినిధులకు చేరవలసియున్నది. కావున చెన్నపురిలో 85 స్థానములు (113-28) మంగరాష్ట్రములో 79 స్థానములు (98-19) పోటీజేయుటకు మిగిలియుండును. కావున కాలాగను ఒకమువారు మంగరాష్ట్రములో 70 స్థానములు మద్రాసులో 64 స్థానములు పొందవలసియుండును. 85 స్థానములలో 70 స్థానములయందును, 79 స్థానములలో 64 స్థానములయందును కాలాగను అధ్యక్షులు విజయము కాంచుట ఎంతకష్టమో గమనింపవలెను.

ఇతర రాష్ట్రము లందుకూడ ఇట్టి ఇబ్బందులే కలుగును. కాసనసభలయందు అధిక సంఖ్యాకులు కాలాగను పక్షము వారైనగాని ప్రత్యేకంభములు కలుగజేయుటకు వీలుండదు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఇన్ని స్థానములందు విజయము గాంచగలరా అనవిషయము గురించి ఆలోచించవలెను ఇందుల కన్నియో ఆటంకము లుండును. ప్రస్తుతము సభ్యులుగ నున్నవారు తమ ఆస్థానములందు ప్రవేశించుటకు అధికముగ ఆర్జుతగలవారై యుండురు. చక్కగ పనిచేసినను పనిచేయక పోయినను వీరికి మూడు సంవత్సరముల అనుభవముండదు. నియోజకవర్గమువారికి వీరివై కొంత విశ్వాసముండును. నియోజకవర్గము వారు తమ ప్రతినిధిగ పనిచేసిన వీరిని కదిలివేయుదురని తలచుటకు వీలులేదు. వరియొక విషయము. ఇతర వ్యవహారములందు వలెనే రాజకీయ విషయములందు కూడ భవముండు వాడే కడకు విజయము కాంచును ప్రస్తుతము కాసన సభ్యులుగ నున్నవారందరు కొంత అస్థి భవముగలవారుగ నున్నారు. కావున ఎన్నికల సమయమునందు భవము ఖర్చునెట్లుటకు వీరికి తక్కితానామముండును. కడకువిజయము కాంచవచ్చును. ఇంక నియోజకవర్గమునకు చేరినవారందరు ఎన్నికసమయములందు వచ్చి వోట్లుచ్చుటకు వీలుండదు. ఈ కేళమునందు 82 కొట్ల జనసంఖ్యగలదు. అందు 50 లక్షలమందికిమాత్రమే సమ్యక్తులనిచ్చు అధికార మున్నది. కాలాగను పక్షపు అధ్యక్షులకు వోట్లు ఇవ్వవలయునని తీర్మానముగల

స్థానికవార్తలు

మద్రాసులో జి. నరసింహంగారును, పి. ఆర్. లక్ష్మణులారంగారును, యింగంటాళ్ళ పనులకు లెక్కలను అడిటుజేయుటకు ఉత్తర వీయబడిరి.

“చీరాలపేరాల గాంధీదాసనాటకము:—

అను తెలుగు ప్రకము మేమూరి రామమూర్తి గారు వ్రాసి బాటవిజయము వ్రాతరకాలలో ముద్రింపబడి ప్రకటించబడినదియు అందుకు సంబంధించిన దాత్యమెంటులను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

నిషేధము:— బెర్లిను, ప్యారిసు, లండను, జ్యూరిచి, రోమకట్టణములలో బి. యల్. సింగుగారిచే ప్రకటించబడు 'వాక్' గారు ఆఫ్ యిండియా యిండియెన్స్ అను పేరును బ్రిటిషు యిండియాలోని సముద్రమార్గముగాని, భూమార్గమునగాని తీసుకరాకుడని నిషేధించబడినది.

జంతుహింస:— మైలాపూరులో జూను 27 వ తేదీన మైదాములో ఆకుకొబ్బరి, గోవిందు, చెంగలూరుకాగారులు రెండుపంతులను హింసచెట్టి చంపినందుకు జంతుహింస నివారణసంఘమువారు చార్జి తేగా రాయపేటబెంచెట్టవారు జూలై 4 వ తేదీన వారిని నిందితులుగ నిర్ధారణజేసి జరిమానా చేసిరి.

మద్రాసు వస్తుప్రదర్శనము:— మద్రాసులో రానున్న డిసెంబరులో జరుగబోవు వస్తుప్రదర్శనమునకు ముందు యేకాపట్ట జేయుటకు గాను మద్రాసు పౌరుల బహిరంగ సభ జూలై 12 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు పిల్లయప్పాపూర్లోని సాత్యుండియను ఆథ్లెటిక్ ఆసాసియేషన్ భూమిలోని మార్ చెవిలియనులో జరుగునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

చెన్నపురిలో కొత్త జాతీయవాద వారపత్రిక:— ఈ వారమున చెన్నపురిలో కొత్తగా జాతీయవాది కతుకు చేరిన వారపత్రిక “స్వామికాల్” అను పేరుతో వెలువడును. “గాంధీజీదము,” “గాంధీ భారతీ యోద్ధాధనము” అను గ్రంథములను వ్రాసిన డాక్టరు టి. సి. కే. కృప (ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. బాంస్ట్రు) గారును ఏ. రామ శేషయ్యగారు (బి. ఏ) గారును యీ పత్రికకు సంపాదకులుగా నుండురు. ఈ వారపత్రిక కనరా మద్రాసులో ముద్రింపబడును.

రావుబహదూరు కణ్ణశాస్త్రిగారి ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల నెల్లూరు:— ఈ వైద్యశాల డబ్బులేక పోవుటవలన ఆగస్టు 1 వ తేదీనుండియు మూసివేయబడుట రావుబహదూరు కల్వల కన్నకశెట్టి చాటిల ప్రస్థీలు తీర్మానించిరి. ఈ వైద్యాలయము 1894 లో కర్నాటిక్ వైద్యశాలయను పేరుతో ప్రారంభింపబడి, యెన్నియోయవంతరములబొంది తుదకు కన్నకశెట్టిగారి చేతుబడి యభివృద్ధి పొందెను. ఇప్పుడది యింగంటిపేట మూసివేయబడ నెల్లూరు పౌరులును, స్థానిక సంఘములను సహాయముజేయ సార్థికులు.

వారికి వోట్లుఇచ్చు అధికారము లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరినవారు ఎన్నికలలో విజయము గాంచుట ములభమని ఊహింపవచ్చును. ఎన్నికలలో పోటీచేసి కాసనసభల స్వాధీనపరచుకొని ప్రతిష్ఠాంభములు కలుగజేయవచ్చునని తలచుట నట్టి పిచ్చుద్రమ. మిక్కిలి దుస్సాధ్యము.

నేట్లు కాన్సిజునం దెవరు ఒకక సంఖ్యాకులైనను యొక కే. ప్రభుత్వ నియోజకుల కన్న నలుగురు అధికముగ ప్రజా ప్రతినిధులున్నారు. ఈసభాసమావేశము లందు జరుగుపని గమనించి, వారు సంస్కరణ విధానమునంది యొక ఆలంకారమేగాని ముఖ్యము సభ కాదను విషయమును అంగీకరించవలెను. ఇంక సామ్రాజ్య కాసనసభలో 143 మంది సభ్యులున్నారు. 41 ముప్రభుత్వనియోజకులు ప్రత్యేకసంఘముల ప్రతినిధులకు 20 స్థానములు పోక 82 స్థానములు పోటీకే నలివియుండును. కాంగ్రెసు పక్షమువారు అధిక సంఖ్యాకులై యుండవలయుననిన 72 స్థానములకు సంపాదించవలయును వైకనూచింప బడిన కారణముల కల్లు ఇట్లు జరుగుట కూడ అసంభవమని గ్రహించవచ్చును. కావున ప్రతిష్ఠాంభములు కలుగజేయుడకునవారమునం దెట్టి ఆర్థములేదు. అచరణయందుండుటకు వీలులేదు. కాసనసభలను స్వాధీన పరచుకొని ప్రభుత్వకార్యక్రమమున కొటంకములు కలుగజేసి ప్రభుత్వ విధానమును సంపూర్ణముగ మార్చెదమనుట ఆత్మవంచకము- ప్రజావంచకము కాసనసభల ప్రవేశంప తలచుకొను వారట్లు చేయవచ్చును. కానిస్పష్టముగ అన్ని విషయములు గమనించక ఆట్లుచేసినవారు హాస్యాస్పదమయ్యెదరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 6-వ తేది

గురువారము

కెనియా వ్యవహారము

నిరవధులు

కెనియా భారతీయుల స్థితి చాలాగిపోవడని, రూటరు తొలివార్తలలో రూఢి యగుచున్నది. సామ్రాజ్యమునకు భారతీయులకు గౌరవము లేదని, డెలుపులకు వేరు విధములతో బనిలేదు. కాలనీలకు శ్వేతమయము జేయవలెనని, తెల్లవారు తలపెట్టియున్నారు. తెల్ల ఆస్ట్రేలియా, తెల్ల ఆఫ్రికా, తెల్ల ఫిజీ, తెల్ల కెనడా, ఇటుల అన్ని భాగములందును తెల్లవారలకు సామ్రాజ్యముండుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఈ భాగములలో అనాదినుండియు నివసించుచున్న ప్రజల సంగతిని విచారించనక్కరలేదు. చాలకాలము నుండియు నివాస మేర్పరుచుకొని, అక్కడనే పుట్టి పెరిగి, దేశమునంతను దాన్ని పండించి ఉద్యానవనము వలె గావించిన భారతీయులకు స్థానము లేదు. తెల్లవారలే, అన్ని సౌఖ్యములను అనుభవింపవలయును. భారతీయు లీరాష్ట్రములందు అడుగిడుటకు వీలు లేదు. అక్కడి వారు మాత్రము భారతవర్షమున స్వేచ్ఛగ బ్రవేశించి, భారతీయులకన్నను నెక్కుడు సౌఖ్యముల ననుభవింపవచ్చును. పరిస్థితు లీ తీరున నున్నవి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఆస్ట్రేలియా కు వెడలి, తెల్ల ఆస్ట్రేలియాపద్ధతి నంగీకరించి, తామందుల కధ్యక్షులము జెప్పరుని అభయ మొసగి యుండిరి. తెల్ల ఆస్ట్రేలియాపద్ధతి నిర్భయతరము లేనపుడు, తెల్ల ఆఫ్రికాపద్ధతికి మాత్ర మధ్యతర మెటులుండును? శాస్త్రిగారి యొప్పుదల ననుసరించి, కెనియా, నేటాలు ప్రభుత్వములు ఇంకను దిగిసి గూఁగూడుటయం దాశ్చర్య మేమియులేదు. కామన్వెస్థలలో మేజరు వుడ్డుగారు దెలిపిన సంగతులబట్టి పీకభూములలో భారతీయులు నివసించుటకు వీలులేదని, చచ్చిల్ మృత్తిగారు నిర్ణయించినటుల తెలియగలదు. చచ్చిల్ మృత్తిగారి భావము లెవ్వయో, ఇదివరకే చెప్పెను. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సునందు సమావేశమగుట తీర్మాన మంగీకరింపబడినన, చచ్చిల్ గారు దాని ప్రకారము ఆచరింపదలపెట్టలేదు. కెనియా తెల్లవారికి మొదటి నుండియు వీరు చేయూత నొసగుచుండిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపముల వలన, ఫలము లేకపోయెను. కెనియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపములను పాటించుట కవసరములేదు. చచ్చిల్ గారిని కట్టుకొనిన వాకి చాలును గద! బ్రిటిషు మంత్రులే, ఇంపీరియల్ సమావేశపు తీర్మానములను నిరాకరించుచుండ, ఇతరులకు వానియడ గౌరవ మేముగడును? ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుమూలమునను నానారాష్ట్రసభమునందు లభించిన సభ్యత్వము మూలమునను, హిందూ దేశమునకు మహా స్వతంత్రము లభించెనని భావించెడి వారు, ప్రస్తుత సందర్భములను పరికించుట భావ్యము. తూర్పు ఆఫ్రికాలోను దక్షిణాఫ్రికాలోను, భారతీయులను భవించుచున్న దుర్గతు కనుగొనవచ్చును. ఆండ్రాసు, పోలకుగార్లు జేసిన వర్ణనము ప్రస్తుత స్థితిని తేటపరుచును. వికటరుటనుగారిలో గావి

చిన ప్రసంగముబట్టి, కెనియావిషయమై పరిష్కారము జరుగుటకు సాధ్యమగునని మేజరు వుడ్డుగారు దలచుచున్నారు. భారతీయులను కెనియాలో కొన్ని భాగములలోని కనలే రాసియని వరతును తొలగించుటకు వీలులేకుండగ, వికటరుటనుగారు తెలుల సమాధాన పడుదురో తెలియకున్నది. వీరుగూడ కెనియా ప్రభుత్వపద్ధతిని హర్షించెదరేమో తెలియదు. సంస్కరణములను మార్పుటకు వీలులేదనియు, మిలిటరీఫర్సు అంతయు నవసరమనియు, బలుకుచు లాంకుమైనవర్తకులకు మరిల ప్రోత్సాహ మొసగిన వికటరుటనుగారు కెనియా భారతీయుల విషయమై తెల్లవారలఘావ కొడంబడుచో నాశ్చర్యపడ నవసరములేదు. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించినగాని, భారతీయుల కష్టములు దొలగినరవు. భారతీయులకు ఇంటనే గౌరవము లేనపుడు, వెలుపల నుండుట దుర్లభము. అట్టిస్థితిలో హిందూదేశము అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము బడయుటకు ముందుగ ప్రయత్నింపవలయును గాని, రాయభారములను పంపినను విన్నపములను గావించినను, లాభముగలుగదు. కెనియాలో తెల్లవార లవలంబించిన పద్ధతినే, ఇతరరాజ్యములలోగూడ అవలంబించుటకు ప్రోత్సాహము గలుగును. దాని నాటంకపరుచుటకు, హిందూదేశమునకు స్వతంత్రాధికారములేదు. హిందూదేశపు మొరల నాలకించుటకు, అధినివేశ రాజ్యముల వారు సిద్ధముగ లేరు. బ్రిటిషుమంత్రులు గూడ తెల్లవారల కిండగ నిలిచెదరు గాని, భారతీయులకు చేయూత నొసగరు.

కెనియా ఆఫ్రికాఖండము లోనిది. కాపైను ఆరమ్మ బీగోగుగారు సూచించినటుల కెనియా, భారతీయులది గాని, యూరపియనులది గాని కానేరదు. భారతీయులే దీనియందు ముందు బ్రవేశించి యుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో ఆఫ్రికావాసులు తప్ప ఇతరు లాదేశమునకు రాకూడదనిన కొంతవరకు అర్థముదును, అంతియగాని తెల్లవారలను రానిచ్చి భారతీయులను హింసించుట ఏటి న్యాయమో యూహింపవచ్చును. కెనియాలో ప్రాచీన నివాసుల జ్ఞేమములను, ఉపేక్షించుట కవకాశము గలదని, మేజరు వుడ్డుగారు బలికిరి. వీరివలెనే మరికొందరు, ఆఫ్రికావాసుల జ్ఞేమము విషయమై జాలినభిన్న యుంచెదరు. అటుల జాలియున్నచో, ఆఫ్రికావాసులకు తెల్లవారలతో సమాన మగు హక్కుల నేల నీయరాదు? హైందవసమస్య, ఆ దేశపు ప్రజల జ్ఞేమమున కెటుల అడ్డము వచ్చును? భారతీయులు ఆఫ్రికానివాసుల జ్ఞేమమునకు భంగము కలిగింపదలంపలేదు. అందరకును సమాన స్వాతంత్ర్యము లుండవలయుననియే వారు కోరుచున్నారు. ఇప్పుడు కెనియా మొదలగు రాజ్యములలో తెల్లవారలు తమ లాభము మాత్రము జూచుకొని, భారతీయులను, ఆఫ్రికానివాసులను సమానముగనే పీడించుచున్నారు. నేటాలులో, భారతీయులను క్రొత్తవారలను రాకుండజేసిరి. తెల్లవారల సంఖ్య యధిక మగుటకు, ఇంగ్లండు మొదలగు దేశముల నుండి వారలను విశేషముగ దెప్పించుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు పరస్పర సద్భావము జెరుగుటకు, అధినివేశ రాజ్యముల సంకుచిత మార్గములు ప్రబలమగు నాటంకము లగుచున్నవి. వాణిజ్యమునందు ఇంపీరియల్ ప్రెఫరెన్సు పద్ధతిని, హిందూదేశ మవలంబింపవలయునని, ఇంగ్లండు నుండియు అధినివేశ రాజ్యముల నుండియు ఎప్పుడును హెచ్చరికలు వెలువడుచుండును. హిందూదేశమునకు తమ వస్తువుల నీరీతిన నంటగట్టుటకు ఆ తురము గనుబడిపెడి వలసరాజ్యములవారు, హిందూదేశీయులయెడ నాదరణము జూపుట

కెంతమాత్ర మంగీకరింపరు. కాని, నేడు గాకున్న రేఖయినను హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరక మానదు. భారతీయులు స్వాతంత్ర్యసిద్ధి కొరకుజేసెడి ప్రబలప్రయత్నములు సఫలముగాంచక బోవు. ఈలోపుగ, భారతీయులయెడ తెల్లవారింకను విద్వేషముతో బ్రవర్తించుచుండునని, సామ్రాజ్యచుబంధమునకు ముక్కు దెచ్చిపెట్టినవారగుదురు. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులకు నిలువ నీడలేకుండ జేయుటకు, వలసరాజ్యముల వారు పూనుకొనుటయు, వారి ప్రయత్నములను చచ్చిల్ ప్రభుత్వము హర్షించుటయు, సామ్రాజ్యోద్రవకరములు. వారు జేయుచున్న యవకారమును వారు గుర్తింపకున్నారు. సామ్రాజ్యమునకు మకుటమగు హిందూదేశము అసంతృప్తి గాంచిన, సామ్రాజ్య బలమే తగ్గిపోవును. కాని, ఎవరెటుల మెలగినను, భారతీయులందును గూర్చి విచారించబనిలేదు. ముందుగ మాతృదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించుటకు పూర్తితో పాటుబడుట ముఖ్యధర్మము. ఆపిమ్మట, విదేశములలోని భారతీయుల స్థితి దానియంతట యదియే చక్కబడుట నిశ్చయము.

ప్రతిష్టంభములు సాధ్యములా?

శాసనసభలలో జేరుటకు, ప్రతిష్టంభముల గా విండుటయే ముఖ్యోద్దేశ మని జాతీయ వాదులు కొందరు డెలుపుచున్నారు. ఇది సాధ్యపడదని, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో నొక విలేఖకుడు సహేతుకముగ వివరించెను. ప్రతిష్టంభముల జేరుటకు శాసనసభలలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు జాతీయ వాదులుగ నుండుట యవసరము. సంస్కరణవిధానము ననుసరించి, శాసనసభల తీర్మానములను గవర్నరుగారు త్రోసిబుచ్చగలరు. మృత్రికదపులు, కార్యదర్శిపదపులు, కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వపదపులు, సభ్యుల నాకర్షింప వని తలంప వీలులేదు. అట్టి యాకర్షమున కొక్కమారు లోబడిన పిమ్మట, శాసనసభ్యులు తమ స్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవుదురు. అధికారులకు లోబడునరు. ప్రతిఘటన నిశ్చయమును వివనాడెదరు. ఇంతియగాక, మంచి కని చెడ్డకును ప్రతిఘటించుచుండుటకు, పలువురకు మనస్సాపుడు. చెడవనిని ప్రతిఘటించుట కిట్టపడినను, మంచివనిని ప్రతిఘటించుటకు వెనుదీయుట మానవస్వభావము. వైద్యమునకు గాని, విద్యకుగాని, ఇంకను ఇతర యుపయోగకరములగు పనులకుగాని సంబంధించిన వ్యవహారములలో ప్రతిఘటనము జూపుట కష్టము. ప్రజల కయినను ఇక్కార్యము సమ్మతముగ నుండదు. జాతీయవాద సభ్యులలో కట్టు ఏ మాత్రము తప్పిపోయినను, వ్యవహారము చెడిపోవును. గుంటూరు మొదలగు ప్రదేశములలో మ్యునిసిపాలిటీలయందు సముతము జాతీయవాదులు తమకట్టు నెటుల నిలుపుకొనలేక బోయిరో జూచిన, శాసనసభలలో నిలుపుకొనుట ఎంత దుర్ఘట మగునో గ్రహింపవచ్చును. శాసనసభకు తొలగించుటకు గవర్నరుగారికి హక్కుగలదు. ఒకమారు శాసనసభ తొలగిన పిమ్మట, క్రొత్తశాసనసభలో నిట్టివారే వచ్చెదరని నిశ్చయముగ జెప్ప వీలు లేదు. కొందరి నిశ్చయము చలించవచ్చును. శాసనసభలలోని వాతావరణము ఎట్టివారి నయినను చెడగొట్టునని, గాంధీమహాత్ముడు దెలిపిన విషయము నిజమని, అనుభవము డెలుపుచున్నది. ఇంతియగాక, ప్రతిఘటన మెప్పుడును అధికారవర్గమునకు బలము నిచ్చును. శాసనసభలలో జేరి, ప్రతిఘటించుట గాని తద్వారా స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చుట గాని సంభవ

యోగము గాజాలను. ఇంతియగాక, బొంబాయి క్రానికలుపత్రికా విశేషములు దెలిపినట్లు, జాతీయ వాదలు అధికసంఖ్యాకులుగ నుండుట గూడ ప్రస్తుత శాసనము ప్రకారము జగగునట్లు దోచదు. వోటరులలో కొలదినుండియే వోటుజేయుట కర్హులు. జాతీయవాదులకు సహజముగ వోటు నిచ్చువానిలో పలువురకు, వోటు లేనేలేదు. ఇది గాక, ఆ సభ్యుల మూలమున వోటుల సంపాదించుట కనకశత మొకయేని గలదు. మర్రాను రాష్ట్రీయ శాసనసభలో, కొన్ని స్థానములు ప్రత్యేక సంఘములకు ప్రత్యేకింపబడెను. మరికొన్ని స్థానములను ప్రభుత్వ నియమితభ్యుల లంకరించెదరు. ఇవిపోను, మిగిలిన స్థానములకు మాత్రమే, జాతీయవాదులు పోటీపడవచ్చును. వీనిలో నన్నియు వారికి నచ్చును నన్యులకు లేదు. కొన్ని మాత్రమే వీరికిఁబట్టినచో, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గల వారును, ప్రభుత్వ నియమితులును, మరి కొందరు నియతసభ్యులును వీరి వ్యతిరేకులై బనిచేయుచుండుదురు. అట్టితరీ, వీరి తీర్మానములు కొనసాగుటకు అవకాశములేదు. సామ్రాజ్య శాసన సభయందును, ప్లేటూకొన్ని సభయందును, స్థితి ఇంకను అభ్యాసమునున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, మరల శాసనసభలలో బ్రవేశించి పరావలంబన మార్గము నవలంబించుటకన్న, దేశముఖులు తమ దీక్షను విడిచివేసి స్వార్థకాంక్షలను కనుబజుచు, నిర్మాణమును కొనసాగించుచుండు నెడల, ఫలప్రదమును, శాశ్వతము నగు విజయముచేరక తీరదు. మహాత్ముని యుపదేశములను చలంపని మనస్సుతో కొనసాగించుటకు భారతీయులకు దృఢశక్తి యలవడుగాక!

రామలింగారెడ్డిగారి యువనాస్రమము
చిదంబుమునందు శ్రీమీనాక్షికళాశాలలో బి. ఎ. తరగతిని తెరుచునందొప్పునున, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు విద్యావిషయములనుగూరించి, దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి. రామలింగారెడ్డిగారి యువనాస్రమమునందు, ఎన్నడగనవిశేషములు లేకున్నను, వారి యభిప్రాయములకును, మామూలు జన్మితులకును వారి యభిప్రాయములకును, కొంతభేదమును పరికింపవచ్చును విద్యాశాఖావ్యయములో, మంత్రులగు ప్రజాపితామహులు గా వింపదలచిన తీర్మానముల రెడ్డిగారికి సుగ్రాహణిక రాదు. ఇంచితే ప్రభుత్వ ఇండియా ప్రభుత్వవ్యయము నెటుల తగ్గింపవలయునో విచారించుట కనుచుచున్నాడు. రెడ్డిగారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గి పరూచుకొనిరి. కాని, తీర్మాన యవసరముగాని విద్యాశాఖపై ప్రజాపితామహుల గొప్పగొడ్డలి బని చేయుచు, రామలింగారెడ్డిగారు భావింపలేదట. ప్రభుత్వమువారికి డబ్బులేనో, దివాలాకోర్టులో పోషుచు వెట్టవచ్చుగాని, విద్య విగుప్రయమును తగ్గి పరూచుదని, రెడ్డిగారు ఖగతముగ నుడివీరి. సహజముగ రాకొనకాంక్షలమును గూర్చి వీరి యభిప్రాయము లిదివరకు చెలిపిన యున్నవి. ప్రస్తుత విద్యావిధానబహిష్కారమునకును, జాతీయవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనమునకును, గల గుంపన మేమియో కూర్చుని చూడవలసిన స్పృహగలదు. రామలింగారెడ్డిగారి సంగతిని గ్రహించక, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునుగూర్చి దురభిప్రాయములను వెలడించిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారికి జ్ఞానపు విలువ తెలియజాలలేదు. విద్య, జ్ఞానము నెనగు ననగతి వారికి తట్టకజాలేదు. కాని, దాస్యభావమును పెంపొందించెడి విద్యను విసర్జించి, స్వేచ్ఛకు మార్గము జూపెడి విద్యను బడయుదని, కాంగ్రెసు కోరెను. ఈకోర్కెదోష మని ఇంగ్లీషులు భావింపజాలరు. ప్రస్తుత

విద్యావిధాన లోపములను బయల్పరచి అసంతృప్తిని కలుగజేసినందులకు మాత్రము కాంగ్రెసు పక్షమువారిని రెడ్డిగారు కొనియాడుచున్నారు. ఇది కొంత మేలే. విద్యను దేశభావల ద్వారా గలపు విషయమున మాత్రము, రెడ్డిగారు తమ పూర్వపు పట్టుదలను విడిచివేసికొని సంతసము. ఈ విషయమై వీరు జన్మితులపత్రికాభిప్రాయములతో నేకీకరింపకున్నారు. తీరుచునాపల్లిన మరొక విశ్వవిద్యాలయమునకు స్థానముగ నేర్పరుచుటకు, రెడ్డిగారి రంగీకరించుచున్నారు. తా మాంధ్రుల మయినను, ప్రస్తుతము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము నాపివైచి, ముందుగ తమిళవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును కొనసాగించుట కంగీకరించెద మని, నుడివి యుండిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణముగూర్చి విచారించుట కిదివరకొక విచారణసంఘ మేర్పడియుండెను. ఆ సంఘపు రిపోర్టు ఇంతకాల మయినను వెలువడ కుండుటకు కారణమేమియో తెలియదు. అందుకు దోషగ, రామలింగారెడ్డిగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కన్న తీరుచునాపల్లి విశ్వవిద్యాలయము ముందుగ కొనసాగుటకు అంగీకరించుచున్నారు. రెండు విశ్వవిద్యాలయముల నొకమారు కొనసాగించుట కేల విలువేదో తెలియదు. ఆంధ్రులవలె తమిళులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము కొరకు ఉత్సాహము జూపియుండలేదు. అయినను ఇక్కాలమున విశేషాందోళన సలిపిన వారి విన్నపములను వెనుకకు నెట్టి, ఎక్కడు పట్టుదలను చూపనివారి కోర్కెలను సఫలపరుచుట ఆచారమయినది. ఈ యాచారము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు గూడ వర్తించునెమో చూడవలయును.

హిందూదేశపు రయితు
హిందూదేశపు రయితు తరతరముల నుండియు, తన సేద్యపువృత్తిని ఓపికతో జేసికొనుచు, జీవితమును గడుపుచున్నాడు. ఆతని కృషివలననే, ప్రభుత్వము కొనసాగుచున్నది. అందుకు కృతజ్ఞత జూపుటకు మారుగ, అధికారులును, నవనాగికులును, రయితును చురకనగ జూచుట సామాన్యమయినది. మంత్రులగు రా. బి. కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడుగారు కోయంబత్తూరులో నుపన్యసించుచు, రయితు ఆచారమునకు దాసు డనియు, సాంప్రదాయములకు బానిస యనియు, మాపుకారుకు లోబడియుండు ననియు, కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల ఆర్థికముగను, సాంఘికముగను, ఆధ్యాత్మికముగను రయితును దాస్యబంధనముల నుండి పైకి లేవదీయగల దనియు, నుడివిరి. నాయుడుగారికి రాట మనిన నెంత నిరసనమో ఎల్లరకు చెలిపినసంగతియే. రయితులగూర్చి గూడ వీరి కట్టి యభిప్రాయమే గలదని తెల్లచుచున్నది. రయితుల కిది పైకి లేవదీయవలయునట. ముందుగ వ్యవసాయశాఖవారు రయితుకు గల అనుభవజ్ఞానమును, సంపాదించిన పిల్గుట, ఆపయిన రయితును లేవదీయవలయునట్లు యోచనవచ్చును. రయితు సాంప్రదాయములు గాని, ఆచారములు గాని, నాయుడుగారు తెలివినంత హింసితీయందులేవు. వానిని నిర్విఘ్నముగ కొనసాగనిచ్చిన చాలును.

చూచిచదువుట
శాసనసభ్యులు తమ యువనాస్రమమును వ్రాసి తెచ్చి, చూచి చదువరాదని, డి. సి. ఘోషుగారిొక తీర్మానమును బెంగాలు శాసనసభలో నుపాదించిరిగాని, అది యోడిపోయెను. సభ్యులకు పలువురకు సభాకంఠముండును. ఆశుధారగ

నుపన్యసించుటకు కొందరకు శక్తియుండదు. మరి కొందరు వక్తలకు వ్రాసినచదువుల ప్రాణముమీదికి వచ్చినట్లు లుండును. అట్టి వారు కొన్ని సందర్భములలో తమ యువనాస్రమమును వ్రాసినను స్వంతిపదములను శేర్పుచుండురు. అన్నిరకముల వారును శాసనసభలలో జేరువపును, అందరును ఒక్కమార్గమునే నవలంబింపవలయు నని నిర్బంధించుట వలన, యిట్లుండి గలుగక మానదు.

వృత్తాంతములు

మాడవలేదీనాటికి ఇండియా గవర్నమెంటు ఋణము రూపములు 108,110,400 మొత్తము చేరెను.

నిన్నటిదినము 46 క్లాడ్ జేబుగారు క్లౌట్టానండి పెహారునకు బోయిరి. డెల్టావిస్థాన కార్యవ్రాహమహోదయ తరీఖడు ప్రతిష్ఠాపనలను జూచెదరు. జిరాతులో గల్గురు జెనరలు ఏజెంటుతో సంప్రదించెదరు.

రైలులో పనిచేయువారలకు సాంకేతికవిద్యను నేర్పటకు కోలు గారు ప్రత్యేకపుష్కరిమిద నియమించబడిరి. రైల్వేలో పెద్దకాబులయందు ఆధ్యర్థులను తరీఖడు జేయుటకు సౌకర్యములను కలుగజేయుటకును ఏర్పాటులను కోలు గారు తెలియజేయవలెను.

అఫ్ఘను సైన్యాధికారి వాడగుఖాన్ సేనాని మేనమామ మహబూబా హుసేనానీగారు 2-వ లేదీని లాహారులో స్వచ్ఛందమున వృత్తినిండిరి. అమీరు ఆయబుహగారి మనసుడు. ఇతను ఇండియాలో నిర్బంధప్రవాసములో నుంచుండి అఫ్ఘన్ రాచుకీయ వేత్తలలో నొకడు.

ప్రమాదీకులు, సామనులుగూడ తమిళనాడు ప్రభుత్వములకు పోవుటకు వీలులేదు పెద్దనర్తములు కురియుటచే రైలుపట్టాను కొట్టుకపోయిరి. ముందు తెలియజేయుదువరకు రాక పోకలకు వీలులేదని మైనారు రైలు ప్రాధిక మనెదరు తులి నివ్వుచున్నాడు.

గర్జములు విస్తారముగ కురియుటచే ఎక్కడల్లా నరసింహారావులకు పుట్ట రైలు పోవుటలేదు. మెయిలు కిపాలు తోపుడు బడ్డలో పోవుచున్నాని మైనారురైల్వే ఏజెంటు తెలియజేయుచున్నాడు. ప్రయాణికుల నిమిత్తము బడ్డు ఎవ్వడు పోవునదియు ముందు తెలియజేయుదును.

కీమా, జాలై రి:— విద్యాశాఖాధికారి 46 హెన్రీ హార్పుగారు క్రాంతిని ప్రదేశమునకు పోకు నున్నారు. ఈ యన గౌరవార్థము విడుదల జరిగినది. హార్పుగారు 18 లేదీని ఇంగ్లాండున కేరుచున్నారు. హార్పుగారి గుణగణములను కొని యాడిరి.

ఇండియా ఆడిటు అడు ఆక్సఫోర్డు శాఖలో 4 గు స్థానములు ఖాళీయై యిరి ఆర్థిక శాఖలోనుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే పేర్కొనబడి యధ్యక్షులకు పోటీరీక్షలను దేశం బలో బాపి ప్రతిఫలములను బట్టి 4 గురిని ప్రాప్తమగు నిజముచ బడుదురని ఇండియా గవర్నమెంటు వారు తెలియజేసిరి. లేదీయ, పరీక్ష ప్రదేశమును ముందు తెలియజేసెదరు.

సికిందరాబాదు వార్తలు

సికిందరాబాదు జూలై రి:— తాతాకంపెనీవారు పోషించుచున్న మహబూబా సిమ్మెంటు కంపెనీలో 5 లక్షల రూపాయలు పెట్టాలను నైగాముగారు కొనిరి. నైగాము ప్రభుత్వము వారు గూడ కంపెనీ డైరెక్టులలో ఒకరుగ నుండవలయు నని మరతుజేసి మరి పెట్టాలను గొనిరి. నైగాము ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక గర్భుడు హైదర్ గారు డైరెక్టు బోర్డులో ఒకరుగ నుండెదరు.

15 లేదీకి 46 ఫజల్ఖాయి కిరీఖాయిగారు నైగాముగారి ఆతిథిగ నుండెదరు.

46. డబ్బూ ఎం. హర్షులు, స్వసేనాని పట్టాములను పరీక్షించుటకు సికిందరాబాదుకు వచ్చిరి. రెండేంటు కర్నూల్ నాన్సుగారితో బహు జేసెదరు.

విదేశ వార్తలు

కెన్యా సమస్య

భారతీయుల స్థితి

చర్చిలు మంత్రి యభిప్రాయము

లండను, జూలై 4:—ప్రజలసభలో గల సభ్యులలోని ప్రజాస్వామ్యములను గూర్చి జరిగెను. వింటర్జను ప్రభువుతో తాము మాటలాడితిమనియు కెన్యాలోని భారతీయుల స్థితిని గూర్చి అనుభూతులనుగ పరిష్కారమునకు విశ్వాసముగలదనియు మేజరు ఈ. ఎఫ్. ఎఫ్. ఉడ్డుగారు చెప్పిరి. చర్చిలుగారు భారతీయులకు కెన్యాలోని పీటభూములను తప్ప మిగిలినవాని యందు భాగము గలిగి యుండుట కవకాశముల నిచ్చుటకు తన కభ్యంతరములు లేనని చెప్పిరి. పీటభూముల వాక్రిమియకొను నవకాశము నందరకును నిచ్చున అక్కడకు తరువాత వచ్చి నివాసముల కొనిపొందిన వారికి కష్టముగ నుండునని చర్చిలుగారు తలచిరి.

కెన్యాలోని రా. కేసుపరిశీలన ననుసరించియే భారతీయుల విషయము పరిశీలించ వలెననియు, ఆఫ్రికా వాసుల కేసులనుగూర్చి ఢిల్లీ కలెక్షరుగారిచే నడుచుచున్న మేజరు ఉడ్డు చెప్పెను. ఏ తీర్మానము గావించినను ప్రజల కయిష్టముగలదని విధముగా తాము ప్రార్థించ దగినదనియు ఆతడు హెచ్చరిక గావించెను. కెన్యా భారతీయులదియుగాదు యూరోపియనులదియుగాదు. ఆఫ్రికనుల తేమును ననుసరించుచుండెను. ఆఫ్రికా ఖండేతరులకుల సరాకుండ్ నిబంధనల నెన్నట్లు చేయవలెనని కచ్చిలు ఆరంభిస్తోరు చెప్పెను. యూరోపియనులవలె భారతీయులు విశేషము మొత్తముల డిపాజిటు చేయ నవసరము లేనందున భారతీయుల ధిక సంఖ్యాకులుగ కెన్యాకు వెళ్లుచుండెదననియు, భారతీయులకు హక్కుల నిచ్చిన మిగిలిన వారినితో నీవేనాటికి ఎక్కువ అధికారము వొనగుటయనియు ఆందుకులన భారతీయుల పరమత హెచ్చుననియు, తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు యుద్ధకాలమున నేమియు సాయపడలేదనియు రెఫ్ గెంటు కర్నూల డబ్బు, ఈగ్యుచ్చెప్పెను. యూరోపియను స్థితిగతులను గమనించి ప్రతిపంబునుగూర్చి చర్చిలుగా రాలొంది యుచుండెనని మేజరు ఉడ్డు గారు చెప్పిరి.

డబ్లిను విప్లవము

విప్లవకారుల చర్యలు

డివెలరా ఎచ్చట నున్నాడు?

లండను, జూలై 5:—కాక్స్ లు పిట్లోని, గెంహం, గ్రాన్యలు, క్రాను అనుమాదు హోటల్ల భవనములు మాత్రమే విప్లవకారుల స్వాధీనములో నిలిచి యున్నది. ఫ్రీస్టేటులు తమ మర మంత్రములతోను సాయుధభక్తులతోను నెమ్మదిగ కొంత దూకు ముందుకు వోగలిగిరి. సాయంకాలము 7 గంటలకు వారు నెవల్ హోస్టాల్ను ముట్టడించి 30 మంది చెరపెట్టిరి. హమ్మము హోటలను కాల్చగానే, అచ్చటివారు కరణాగతులైరి. ఇరెన్యూయల బలముతగ్గుచున్నది.

డివెలరా

డివెలరా ఎచ్చటనున్నదియు ఇంకను తెలియుటలేదు. ఆతనిను మరకొందరు వాయుకులును డబ్లినునుండి తప్పించుకొని మరి హెచ్చటకో దాగియున్నారని తెలిసినది.

కాక్స్ లు పిట్లోని కొంతను యుద్ధముజరుచున్నది. నగర మంతటను రెన్యూలకు డునుగలుగుచున్నది. క్రాను హోటలులో ప్రవారికి సాయుగిత్తులచేయుత్యాహమును తగ్గుచున్నదని డెయిలీ మెయిలు డబ్లిను విలేజుకు వ్రాసెను. లోపలి రెప్పటికైతే తమస్థితి కనుగొని కరణాగతులగుదురను విశ్వాసముతో నెవల్ కమాండరు వారివైవాడి వెడలలేదు.

ఇరెన్యూల ముఖ్యస్థానమును ద్రోగదాసు కట్టుకొనిరి. ట్టడమునుండి కాల్చిరి.

ఫ్రీస్టేటుపైనికులు మధ్యప్రదేశములందు చాలజనుము గాంచిరి డబ్లినునగర ప్రకటన యొకటి తెలుపుచున్నది. డబ్లిను పురపలంటియరు ఫ్రీస్టేటులకు సహాయపడి యిరెన్యూయల పారద్రోలుచున్నార. ఇరెన్యూల అనేకులను తమ సేనలో

నిర్బంధముగ జేర్చుకొనుచుండ, వారిపట్టుచేతు నీయకుండ ఫ్రీస్టేటు సేనలు ఆడ్డుపడుచున్నవి.

డబ్లిను విప్లవము.

డబ్లిను విప్లవము ముగిసినదని జనరల్ ఓవెన్, ఫ్రీస్టేటు సేనానాయకుడు చెప్పెను. ఒంకా గెలుపిల్లోని ఇరెన్యూలకు తన జాగతులై రెన్యూ 4 వ తేది యుద్ధము ప్రకటన తెలుపుచున్నది. వంద, రెండువందలమంది యింకను పట్టుబడలేదు. డివెలరాలో గూడనుండినవారిలో కొందరు విసుగు పుట్టికట్లు తెలియచున్నది. జూలై 28 వ తేదీనుండి 200 మందికి గాయములయ్యెను. 60 మంది చనిపోయిరి.

జూలై 4:—డబ్లినునగరమున ఈ సాయంకాలము యుద్ధము తీవ్రముగ జరిగెను. ఓకానల్ పిట్ కక్కలుపిట్లో సమానమయ్యెను.

లండను-బొంబాయి

3 దినముల ప్రయాణము.

లండను, జూలై 1:—లండనునుండి బొంబాయికి 3 దినములలో చేరుటకు వెలుకంపెనువారిక వీక్షితును తియారచేసి నట్లు కచ్చిలు బర్మి, సర్ రాబర్టు కాపాను అనువారలు, క్రిలిటిరి జర్నలు కుట్రలు.

లండను, జూలై 5: 3 పల్లి కు నకు ప్రతి కూలము గూర్చి పత్రికా వారు కుట్రలను బహుమున్నాడు. డబ్లిను రథేనోన చంపినవారి సంఖ్యలలో చేసిన మితి వార్తలనుగ రివి చలం ప్రయత్నించినది యనుకొనుచున్నాడు. పోలీసువారు డాక్టరు రథేనో కేసునందర్భమున మరి కొందరిని పట్టుకొనిరి. రిఫ్లెక్టివనపత్రిక ప్రదర్శనములు కాంతముగనే జరిగివి. కొలెను, మాట్టెట్ల (మట్టెట్ల) జట్టావులందు మాత్రము కొంచెము అల్లరులు జరిగెను.

బాటమ్మా కేసు.

లండను, జూలై 4:—బాటమ్మా ఆఫ్రికన్ లోకేనేసి మొదట విధించిన 7 సంవత్సరముల కఠినశిక్షను భూముచేసిరి.

మంత్రివర్గము-మార్పులేమియు నుండవు.

లండను, జూలై 4:—మంత్రివర్గమునందు మార్పులుండునను వందతులు కట్టియేదములని దొనిగుడికికొందు తెలిసెను కర్జనప్రభువుగారికి లక్ష్మీగ్యము మూల గలుగుచున్నది. ఈ లోపుగ ప్రాణముకు మూడువారముల చికిత్సపొందుటకు వెళ్లుదురు.

రుమ్మా-జర్మనీసంధి.

బర్లిను, జూలై 4: జర్మనీ రుమ్మలకు జెనోవాలో గలిగిన సంధిప్రమును రెయిచ్చిస్తాను మూడవమా రామోదించెను.

చాల సినువ్యవహారములు.

చర్చిలుగారి తీరుచర్య

చర్చిలుగారి తీరుమును కింగ్డంపలెనని యొక తీర్మానము ప్రజలసభలోను, పాదింపబడెను. జనునిట్లు పాలిష్టి కర్జనహారములనుగ్రహించెదరి ఆగందర్భమునగర్ విలియంబాన్సునుపిక్చు గారు అక్షేపించిరి. కాని జనరల్ తీర్మానమునకు రిరేయిది అనుభూతులముగను 292 మంది ప్రతిభూతులుగను వోటుకలిపినందున ఓడిపోయెను.

బర్మా సంస్కరణములు

వింటర్జను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జూలై 5: క్రొత్తబర్మా కాపనసభయందు పాల్గొను విషయమై బర్మా సంఘమువారు సమావేశమయ్యెను. ప్రభుత్వము వారాసభను నిషేధించి రాయ ప్రజలసభలో కర్నూలు వెజ్మన్ గూడరుగూ కనుకని తెలియదని వింటర్జను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

అట్లాంటికు నావ

లండను, జూలై 5:—టాయిబేనుండి బ్రిటిషుకాలలో 50 మైళ్లదూరమున నుండగానే జార్జిప్రభువుగారు అట్లాంటికు నావలకు ఈదినము సందర్శించెను.

అల్లూరు కృష్ణ విలాసనభ

బెజవాడ మైలవరం వారి హాల్లో

10-7-1922 (సోమవారం) రామదాసు

13-7-1922 (లక్ష్మీవారం) సీతావనవాసము

నాటకములను ఆంధ్రమున ప్రదర్శించురు.

ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల రిటైర్మెంటు

సిమ్లా జూలై 5:—సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టబడుటచే ఆల్ ఇండియా కర్మిసు ఉద్యోగులు తమ ఉద్యోగాలను తూర్తిగాకండకా పనిలోనుండి విశ్రాంతి గొనవలసివచ్చినది. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన నిబంధనలలో ఈ క్రింది మార్పులు ఇండియా గవర్నమెంటువారి సలహాతో ఇండియా సెక్రటరీగారు తీర్మానించెను:—1920 వ సంవత్సరము జనవరి మొదటి తేదికి పూర్వము మొదటిపర్యాయము ఇండియాకువచ్చిన ఆల్ ఇండియా కర్మిసు ఉద్యోగులకు 1924 సంవత్సరము మార్చి 31 తేది లోపుగ నె. పించను బుచ్చుకొని పనిని చాలించుకొనటకు ఉత్తరు వీయబడెను. ఈ యుత్తరువు ఇప్పుడు అమలులోనే ఉండును. పార్లమెంటరీ కమిటీవారి నివేదికము మీద తీసుకొనబడు చర్య తెలియవరకు ఆ ఉద్యోగుల వైరువకాశమును వినియోగించుకొనవచ్చును. అనివేదిక ప్ర తీర్మానమునుబట్టి కరిగితు లన్నియు అవసరముగ పునర్విన్యసము జేయబడుననిలోనుండి పించను పుచ్చుకొనుటకు పూర్వము బుచ్చుకొనునెలపు 1924 సంవత్సరము మార్చి 31 తేది లోపుగ పూర్తి కావలయు నను నిబంధన గూడ ప్రవేశము బడినది. పించను బుచ్చుకొనుకాలము పూర్తి యగుటకు పూర్వమే పనిలో నుండి విరామము జెందగోరువారు విరామము జెందెదమని తెలియ జేసిన తమకు రాకలసిన నెలపు నంతను పించను బుచ్చుకొనుటకు పూర్వమే వినియోగించుకొనటకు అనుమతి ఇవ్వబడును. పించను పుచ్చుకొన నీవ్యక్తి చెదని తెలియజేసినంత మాత్రాన పీలులేదు. నెలపును ఉపయోగించుకొనుటకు పీలులేదు. పించను బుచ్చుకొనెదనని తెలియజేసి నెలపుదీసుకొని మరల పనిలో ప్రవేశించెద నన్నులో స్థానిక ప్రభుత్వము వారి యనుమతి లేనిదే పనిలో జేరుటకు పీలులేదు. ఇప్పుడు జేయబడిన క్రొత్త మార్పులలో ముఖ్యమొకది ఏమన:—1919 గా. ఇండియా సంస్కరణముల చట్టమువలన ఈ ఉద్యోగులకు పరిశీతులందు మార్పు గల్గుటచే ఉద్యోగ కాల పరిమితి పూర్తి కాకుండగానే పించను బుచ్చుకొన వచ్చునని జేయబడిన తీర్మానము ననుసరించి నేను పించను బుచ్చుకొనదలచి కాదనని తెలియజేయవలెను. పించను బుచ్చుకొనుటకు పూర్వము నెలపులోనున్న కాలములో ఈ ఉద్యోగులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతితోగాని ఇండియా సెక్రటరీగారి యనుమతితోగాని ఇంకొక యుద్యోగములో ప్రవేశించవలెను. ఎంత కాలము పనిచేసిన అంత కాలమునకు పించను ఇవ్వలయుననుటకు పీలులేదు. ఈ ఉద్యోగులకు స్టేటు సెక్రటరీగారి ఉత్తరువు లేకవును పించను బుచ్చుకొనెదనని దౌఖాస్తు పెట్టుకున్నను పించను ఇవ్వబడదు.

అట్టి ప్రమాణ పట్టికను సంకేతముజేసి బంపిన పిదప ఇండియా సెక్రటరీగారి ఉత్తరువుతో ఇతర కౌలులందు పనిజేయుచున్న ఉద్యోగులకు ఆఖరు రిటైరు అయిన ఉద్యోగులకు మామూలు నిబంధనల ప్రకారము ఇచ్చు పించనలను క్రొత్త పనిలో ప్రవేశించిన వానికప్పు పించనను ఇచ్చునట్లుగా సెక్రటరీగారికి గలదు. తిక్కుల పించనలమీద రిటైరు అగుటకు అనుమతి నిచ్చుట గాని రిటైరు అగుటకు నిరాకరించుట గాని యిది కారము సెక్రటరీగారి కే గలదు. పించను బుచ్చుకొన నుద్దేశించిన యుద్యోగిపై ఏదైన నేరము నకు చర్యను దీసుకొన్నపుడుగాని, దీసుకొన నెంచినపుడుగాని అట్లు చర్యను దీసుకొనుటచే పించను రిగ్గనిగాని, ఉద్యోగమును తగ్గించుటకు వీక్షించునని తోచినపుడు పనిచేయు నంతకాలమునకు వచ్చు పించనమీద రిటైరు అగుటకు పీలులేదు. ప్రజా సేవకు భంగము లేకుండ పించను బుచ్చుకొని రిటైరు కావలయునను ఉద్యోగులను వారి దరఖాస్తులను అంగీకరించక స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వారిని కొంత కాల మా పనిలో నుంచవలయునని గోరిన అట్లు జేయుటకు సెక్రటరీగారికి అధికారము గలదు. బర్మా గవర్నరు రాష్ట్రముగ నెంచబడిన తేదీనుండి ఆ ఉద్యోగులకు కూడ ఈనూత్రములు వర్తించును ఇండియా ప్రెజిడెంట్ గాని వైకమిషనరునుండిగాని జీతములను దీయు ఉద్యోగులు స్థానిక ప్రభుత్వము వారు కృతీరేకముగ జేసినగాని మూడవ వంతు పించన అంత మొత్తములో నుండి అంతవారి పించను దీసుకొన్న ఉద్యోగి మార్పుకొనవచ్చును. (కమ్యూంటి చేసుకొనవచ్చును) అట్లు అంగీకరించుటకు తగిన కారణములున్నవని తోచినప్పుడు అపదతిని ఆమోదించు అధికారులు ఇండియా సెక్రటరీగారి ఉత్తరువును బొందికల యును. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన నిబంధనలను, కమిషనరుకు, సంబంధించిన విషయములకు గల సంకతులను వివరముగ జెల్పును.

భూమి సం. ఆంధ్ర కుంభ గురువారము

జూలై 4 మంగళవారము

జన్మ కాల

పి. సి. లాబో గారు కర్నూలు జిల్లా పెన్ను జడ్జి నియమింపబడిరి.

దివాకరులగుట పి. కృష్ణ స్వామిరావుగారు ఢిల్లీ కాన్సలర్ కార్యక్రమమున కిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరింపబడినది.

రాజీనామా కాల

కే. పి. వార్నింగ్టన్ గారు బెంగళూరు స్టేషన్ కార్యకర్త నియమింపబడిరి. హెచ్. యే. డా. లి. టు. ల. గారు మద్రాసులో అమెరికా ఆర్మీ కార్యకర్త నియమింపబడిరి.

జూడియలు కాల

స్వామినాథ ముఖ్యమంత్రి అయ్యగారు సంద్యాల జైలులోని జైలువాటి పోలీసు మాఫియా లెండింగు నియమింపబడిరి.

అకుల మద్యకర్తలగుట గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల లెండింగు నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ కాల

కామేశ్వరరావు అయ్యగారు బెల్లారి జైలులో నియమింపబడిరి.

సాంకేతిక పరిశోధన కాల

మేజరు గారు అలెగ్జాండర్ పాట్రిక్ గార్డెన్ లాంగ్ గారు మద్రాసు జైలులో ఆస్పత్రిలో రెసిడెంట్ మెడికల్ ఆఫీసరు గాను గవర్నరు అంక్షరేటుల కైడ్యూల మెడికల్ ఆఫీసరు గాను నియమింపబడిరి.

కాన్స్టేబుల్ కృష్ణకాశిపాథ పాండరేగారు జైలులో ఆసు క్రిలో పనిజేయుటకు నియమింపబడిరి.

మహమ్మదు యిస్మాల్ సాహెబులహదూరుగారు పెద్దాపురం మున్సిపల్ కాన్సిలరుగ నియమింపబడిరి.

హత్తి కెవరావుగారు జైల్ యాడికి కాసింసాహెబులహదూరు గారు అనంతపురం తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులుగను ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రావుసాహెబు పి. ఆదియారావు, సిరుగుప్ప వారాయ గారు, తిరుల నువ్వెరెడ్డి, యె. ధీమ సేనరావు, యె. చిన్నప్పరెడ్డిగారు అనంతపురం జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

అత్తుకూరు యూనియను బోర్డు 9 వార్డులుగ విభజింపబడినది.

మోర్రారి చిన్నబులు రెడ్డిగారు కడప తాలూకా బోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా నెన్నుకొనబడిరి.

చేల్వోరు చెల్లకయ్యగారు చిల్లరెడ్డి వెంకటరమణయ్యగారు అంగలూరు యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మద్దాలి తిరుపతిగారు ఈ గంగయ్యగారు కారం యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

బొప్పా పద్మవాణియ్యగారు కారం యూనియను బోర్డు ప్రెసిడెంట్ గా తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

చిల్లరెడ్డి వెంకటరమణయ్యగారు అంగలూరు యూనియను బోర్డు తాత్కాలికముగ అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

చొన్నల రెడ్డి ఘంటసాల, ముక్కోల్లు శ్రీ గాములదాసు, కృష్ణమూర్తి సాహెబుగారు జోక్య యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. మారీడు నాగప్ప, దారిపురెడ్డి పేయ్య, దుమ్మలపల్లి వెంకట శివుడు గారు గుడివాడయూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వీరమాచనేని వెంకట కృష్ణయ్యగారు జోక్య యూనియను బోర్డు ప్రెసిడెంట్ గా తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

రాజకమడన వెంట నానుమంత జగన్నాథరావు జమిందారుగారు గుడివాడ యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షులుగ తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

కే. రామస్వామి గుండర్, పి. రాజశ్యాంకారు, యం. వాసు దేవ రావు, బి. జి. ఎ. టి. యారు, మల్ల రెడ్డి, యం. రామయ్యనాయుడు, డి. యె. నారాయణస్వామిరెడ్డి, వై. దేవయ్యరెడ్డిగారు, యెస్. దొరస్వామిగుండర్, కె. కాద్యూరెడ్డి, కే. కోటప్పగుండర్ గుర్రప్ప గొడుగుగారు హోనూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

గండా వెంకటరెడ్డిగారు కోయల్ మల్లతాలూకా బోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా నెన్నుకొనబడిరి.

కటారి సోమరాజుగారు పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా నెన్నుకొనబడిరి.

రావు చిన వెంకట్రామ నాయుడుగారు వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కోర్కెల్లి ప్రకాశంగారు చింతలపూడి యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

చాదరి అప్పయ్య, మహమ్మద్ హాలా సాహెబు, గారి నె సత్యవారాయణ, తిండినెట్టి రామ నారాయణరావు రావుగారు జగ్గయ్యపేట యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కొంకిజల్లి విశ్వనాథం, జోషపర్తి రామయ్య, చారు గుండ్ల వెంకటరంగయ్య, నేరం అప్పయ్య, కారుమారి రాజ గోపాలం, వేముల రంగయ్య, పేమారి నూర్మలకాళం, పద్మ నాథుని షేక్సరసింహం గారలగుడ జగ్గయ్యపేట యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జి. వెద్ద రామయ్యరెడ్డిగారు అనంతపురం మున్సిపల్ కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యా కాల

మాయకరం కృష్ణస్వామి రంగనాథంగారు, గిండియంజనీ రంగు కాలేజిలో మెకానికలు ఇంజనీరింగు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

రాంధల్ల మెవెరెలు ప్రాథమిక అనంతపురం సీడెడ్ డిస్ట్రిక్టు కాలేజి ప్రెసిడెంట్ గా నియమింపబడిరి.

మిలేరీయను ప్రకటనలు

యల్. యం. యెస్. బాల్కా గారు కోర్కెల్లి కడపిని జిల్లా ఆస్పత్రిలో యెగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. జి. నేరు రామయ్యగారు జయపురా కడపిని ఆస్పత్రిలో యెంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

టి. జి. కృష్ణయ్యగారు వెంకటాపురం సబ్ డివిజను ఆస్పత్రిలో యెంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

సి. జి. రంగస్వామి అయ్యగారు గోదావరి హెడ్ వర్క్స్ డివిజను నియమింపబడిరి.

పి. ఏ. శ్రీనివాసాచారిగారు గోదావరి యాప్టరను డివిజను నెం 1 కడపిని ఆస్పత్రిలో యెంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

పి. యెస్. ముఖ్యమంత్రి అయ్యగారు కూనవరం కడపిని ఆస్పత్రిలో యెంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

అ. వెంకటేశ్వరయ్యగారు నియమింపబడిన టి. యెస్. వెంకట్రామయ్యగారు వికాఖపట్నం, గోదావరి హెడ్ వర్క్స్ డివిజనులో రెండు, నెలలు అక్కాంటు పని చేయకొనుటకు నియమింపబడిరి.

ఏ. యెస్. రాజగోపాల అయ్యగారు నెలపుండి రాగానే కృష్ణా యాప్టరను, డివిజను వెర్సను ఆస్పత్రిలో నియమింపబడిరి.

కాన్స్టేబుల్, దయానంద రావుగారు మద్రాసు జైలులో ఆస్పత్రిలో రిజిస్ట్రార్ యాడి మీద నియమింపబడిరి.

ఏ. యెస్. దియాను గారు బి. యె. యెస్. యెస్. ఉద్యోగమునుండి తొలగింపబడిరి.

డి. కడప సభ్యక గారు కోయలపూరు కెల్లెట్ జైలులో నెవలలు డ్యూటీ మీద నియమింపబడిరి.

వైమానిక కర్మమునకు వైస్ మార్షలుగనున్న ఎల్. జాన్ సాల్వంగు గారు బెల్లూరపాళు సంచారమును సల్పిరి. అది పూర్తి అయినది. కృష్ణానదిలో వార్తెస్టే ప్రాంతమున పరిశీలనను పరిశీలించెను. కృష్ణానదిలో ఎల్. జాన్ చావకోను సందర్శించెను.

ప్రకటన

సామన్యుల యస్టేటు వడ్డయన్నాడు పరగణాలో చేరిన ముంజలూరు గ్రామము తాలూకాకు బంజరు భూములు సుమారు 140 ఎకరములు శ్రీరాజా వారి మజూరు పుత్రులకు లోబడి 13-7-1922 తేదిన మాన్యు వేలం వేయించబడును. పాటపాడ దలచినవారు బంజరులో పున్న యస్టేటువారి తాతా అఫీసుకు హాజరయి పాడుకొనవలెను.

పాట పంతులు పాటకాలముందు తెలియపరచబడును.

బందరు } డింపు నరసింహారాజు, 3.7.1921 } రాజాదారు

వాతావరణ నిధి

1922-వ సంవత్సరం జూలై నెల 6-వ గురువారము.

Table with 6 columns: Station Name, Max Temp (°C), Min Temp (°C), Rain (mm), Humidity (%), and Wind Speed (km/h). Rows include various stations like Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

సర్కారులో ఆకాశము వేఘావృష్టే అచ్చటక్కట యెండ లభింపకును, శని యు నుండి వర్షము సాధారణముగ నున్నది. కోర్కెల్లిలో 0.82 అంగుళములు నాన గురిపెను.

దక్కను కర్నాటకము మధ్యదేశము, పశ్చిమదేశము, మైసూరు, కొడగు, హైదరాబాదు, బొంబాయి అన్ని దేశములలోను ఆకాశము వేఘావృష్టేయై యున్నది. పశ్చిమతీరమున యెండ రెక్కడగనన్నది. ఇప్పు డివ్వడంజిటను యెండల కొంచె మెక్కిన నున్నది. వర్షము సాధారణముగ నున్నది. నాయువు సందర్భరేయి సాధారణముగ నున్నది. సర్కారులలో వర్షము గురియవచ్చును.

సి. చెంగల్పరాయ మొదలియార్ వాతావరణ కార్యదాత.

వి. యెస్. కేలు మురగేశ మొదలిగారు, అనంతపురం కర్నూలు పాల్కురి కృష్ణమూర్తి యనకాపురం అఫీసు హెడ్ క్లర్కు, 1921 డిసెంబరు 7-వ తేదీ నుండియు డిసెంబర్ 7-వరకు ఫోటోనెటు పార్కింగ్ జేటులు ప్రకటింపబడినది.

19, హుజున్‌రోడ్డు, మాంటురోడ్డు - మద్రాసు
జిల్లా, వాయవరము.

వ్రకటన

కార్యదీనగరము జమీందారిలోని యీ మెట్టటుకు సంబంధించిన అరణ్యములలోని లెంగేడు, ముప్పి, కరేపాకు, కేళ, సురళ, చింత, తూకీ, వ్రస్తీ వెలగ, వగైరా మహాసూక్ష్మము ఈ 1332 వ పసలీకి అనుభవించుకోగల భాద్యతను యీ నెల 24 వ తేదినను, ఆ మరుసటి తేదినను పల్లి పట్టుగామములో యీక్రింద చేవ్రాలుచేయువారు యేలము వేయించబోవుచున్నారు. ఏలములో కోరగలవారలు, కావలన్ని అంశములనుగూర్చి వ్రాసుకోవలెను.

197
బి. యం. యె. యెట్టేలు } పి. టి. రామనుజాచార్యులు
పల్లిపట్టు } అధ్యక్షుడు
పుత్తూరుపాట్టు }

వ్రకటన

చందాదారులు మా అధీనుకు ఉత్తరములు గాని మనిఅర్జులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పుక గావింపవలెనని కోరుచున్నాము. ఆం|| ప|| వ్యవస్థాపకుడు.

వేదంకంపెని, మద్రాసు.

- మహాత్మ గాంధీ గ్రంథములు
గా. హరినర్సోత్తమరాయ కృతులు.
మూర్ధ రాజా:- (టాల్సుటాయికథ నీతికీనవ్యసూతావలము) 0-4-0
నీతిధర్మము:- (మహాత్ముని జీవితరహస్య మిందుగలదు) 0-4-0
ప్రభుత్వము:- (తేట తెలుగులో రాచరికపు వర్ణన) 0-8-0
శ్రీరామచరిత్ర:- (పోతన రామాయణ మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0
అబలాచరిత్ర:- (సుప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ ప్రణీతము 11 భాగము) 1-4-0
Neglected Emperor Poet 0-8-0
వేదంకంపెని, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

- 1. చిరట ఆసవ: స్యజ్వరముల తప్పుక బరిహార్షు నిక్కా వధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్లవర్ణము, కుసుమగోగముల నిర్మూలము చేయు సంజీవనీ సుధ కులం రు 15.
3. సిద్ధ మకరధ్వజ: ఆకాల జరా ప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పా|| రు 4.
4. శంకరతైల: కుషు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలౌక్యము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా బుష్టిప్రోక్త గోగ్విసిద్ధిదాయక మంత్రోపధరసాయనిక ప్రక్రియ. తా.వే. 8 అణాలు.
ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితిరవలెను.
ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ,
182) మేనేజింగ్ ప్రొడ్రయటరు
మెస్సర్సు, బి. యన్. రావు బ్రదర్సు వారి
ఆయుర్వేదాషధాలయము, బరంపురం.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇంకాదలకనే తెలుగు సాహిత్యము నేర్చుకొని గాఢమున చేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోస్పెక్టుస్" నిమిత్త మనాటిల్ల పంపించండి!"
13) ఇకాఫర్వేష్ బ్యూరో, కాకినాడ.

రాజమహేంద్రవరం

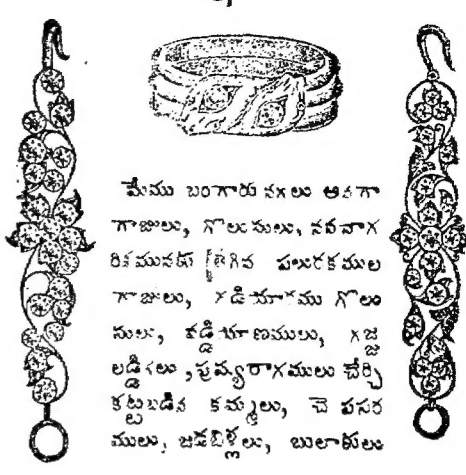
స్వకీయ విలేఖరినుండి
తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘము
రాజమహేంద్రవరతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘం లెక్కలలో ఏదియో కొంతలోటు ఉన్నదని ఆశంకలకు లుండెను. ఈవిషయమై పత్రికలలో కూడ కొందలు వ్రాసిరి. కాన నిజ స్థితి తెలిసికొనగోరువా లెల్లరు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము వారు గావించిన యీక్రిందితీర్మానములు గమనింపవలెన ఈ దిగువ వ్రాయుతీర్మానముల కాపీ ఒకటి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని సంతకముతో నాకిచ్చి పత్రికలలో ప్రకటనార్హమై పంపవని కోరిరి. ఆతీర్మానముల నిట పొందుపరుచుచున్నాను.
27-7-22-న తేదీని శ్రీమంత దాక్టరు జూబోజేటిగురు మూర్తిగారి వేడలో సమావేశమై రాజమహేంద్రవరతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశములో కావించబడిన తీర్మానములు 2-2-21 నంబరము 15-2-22 నకును 2-2-22 లెక్కలకు 23-5-22 తేదీని ఆడిటరుగారు యిచ్చిన రిపోర్టునూ, వానికి గత సమావేశాధ్యక్ష లేఖనల్ల వెంకటాచార్య యిచ్చిన (25-5-22 తేదీగల) సమాఖ్యపిన్ని చదివి యీక్రింది తీర్మానములు కావించడమైనది.
ఎల్లయునకేమి, ఏకాగ్రణముల చేత నయినకేమి సామ్యు లేఖనల్ల వెంకటాచార్యగారి అధీనమునకు పోయినట్లు కన్నట్లు చున్నది. ఆసామ్యులో రు 1293-10-9 లు తరుగు కనబడుచున్నది. సామ్యు ఆయన కద్దనే యుండుటయు, కార్యక్రమ మంతయు, పోయిన తరుగుకు కల్పితమగు నొక లెక్కను తయారు చేయుటచేతను, యీసామ్యు కంతయును. రా. రా. శ్రీ వెంకటాచార్యగారి జవాబుదారీదని యీ భవాని అభిప్రాయము. కాని, కార్యక్రమగన, వ్యాయముగన వ్యవహారము జరిగినవో యీ సామ్యు వెంకటాచార్యగారి కార్యదర్శిగారు ఒప్పుచుంటియిందగుడదు. వ్యాయముగ కమిటీవారు ఒప్పుచేప్పిన సామ్యుకు కార్యదర్శిగారి కమిటీవారికి బాధ్యులు. అయినను శ్రీమంత దాక్టరు సులూక్ష్మగారు జెయుటలో సులూక్ష్మచేతి వారి సమాఖ్యపిన్నిగోక నేరదు, గనకను వారేమి చెప్పుచురో కనుగొనకయే నేరారోపితము చేయుట సమంజసము కాదుగనకను కారణము లేమైనకేమి కమిటీవారుగూడ తగినంత జాగ్రూకత వహించనం దునను యాదిగువ నడచాకొంపబడిన మినహాయింపులు పోగమిగతా నవ్వము రు 892 15-0 లను, కమిటీ మొదలగు భర్తీ చేయవలెనని యాకమిటీవారు తీర్మానించుచున్నారు.

గలు ఆక్రమంట్లు దాఖలా వచ్చిన తరుగు రు 1293-10-9 లులో కద్దన వ్యాపారం నవ్వము బాపకు లెక్కలలో అడిప్టాంటు కెక్రటరీ లేఖనల్ల వెంకటాచార్య కనుబ దిన :వ్వము రు 109-2-3 లు గాక యింకా రు 500-10-9 లు నవ్వమువచ్చిట్లు ఆడిటరుగారి రిపోర్టులన లేవన:యన ఆడిటరు గారివలన నిరూపింపబడిన రు 609-13 0 లు నవ్వము తరుగుల కిందఖర్చు వ్రాయవలసినదిగా యీ కమిటీవారు తీర్మానించుచున్నారు.
కమిటీయు ఆచటం సత్యవారాయణగారి వేరట ఖాతాను అడిప్టాంటు కెక్రటరీ మ. రా. రా. శ్రీ లేఖనల్ల వెంకటాచార్యగారు 10-2-22 తేదీని రాను చేబరులు పుచ్చుకొన్నట్లు జమకట్టిన రు 400-0-0 లున్న రాను చేబరులు పుచ్చుకొన్నట్లు ఈకమిటీవారు నవ్వం:ంచునన్నూ, అట్లు చేబరులు పుచ్చుకొనుటకు ఆయనకు అవసరముగాని, అధికారముగాని లేం:యన నన్ను నడరు సత్యవారాయణగారికి ఈకమిటీవారు యిచ్చుకల నినదేమియులేదు అని ఈకమిటీవారు తీర్మానించుచున్నారు.
వైవాదలో జూన్ 28 వ తేదీని సమావేశమైన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానము-రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసేవ:యను, అడిప్టాంటు కెక్రటరీ వెంకటాచార్యగారి సమాధానమును చదివినపిదప వెంకటాచార్య గారి సమాధానము కృత్రికముగ లేదనియును, లెక్కలలో లోటు కను, దుష్పరిపాలనమునకును ఆహా:యే నన్ని హితబాధ్యుడనియు, కమిటీవారు రిభిప్రాయపడుచున్నరు. అయితే ఆతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము, అడిప్టాంటు కెక్రటరీ చేయుపనిని తనిఖీ బాగావేయలేదని ఒప్పుకొనటచేతను, లెక్కలలో లోటును పూర్తిచేయుట చేతను, యాకమిటీవారు, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘపు రిపోర్టునన్న వారు లెక్కలలో తేదిన సరికలకునన్న ఆంగీకరించుచున్నారు.
రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము. 2-7-22

(స) శి. వెం. రామారావు
రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము. 2-7-22

ఆంధ్రపత్రిక చదువరులకు

ఒక విజ్ఞాపనము

మేము బంగారు నగలు అకగా గాజులు, గొలుసులు, నగనాగ రిక్తునకు క్రిగిన పూజకముల గాజులు, గడిమూము గొలుసులు, కడ్డిచూణములు, గజలడ్డిగలు, శ్రవ్యరాగములు చేర్చి కట్టుబడిన కమ్మలు, చె వనరములు, జడబిళ్లలు, బులాకులు ముకు... పువకలు, లోలూకులు, చేరలు, ఇవి అవి యాకల చిన్న నగ మొదలు పెద్ద నగ వరకు నమ్మకముగా మొదటికము బంగారుతోను, మెలిన పువ్యరాగముల తోను తయారుచేసి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యుంచి యున్నాము. లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెని, (189) 18/283, వైనాబజారు, మద్రాసు.

సర్వవృత్తిక నిషనంజీవిని (రిజిస్టరు)

రేలుకుట్టిన తక్షణమే ఈ బేవధమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ న పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెటు రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్లు కొను వారికి పోస్టేజి ఇనాం. 1 దజన్ ప్యాకెట్లు 5-0-0. పోస్టేజి ఇనాం.
చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెని, నెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, మద్రాసు

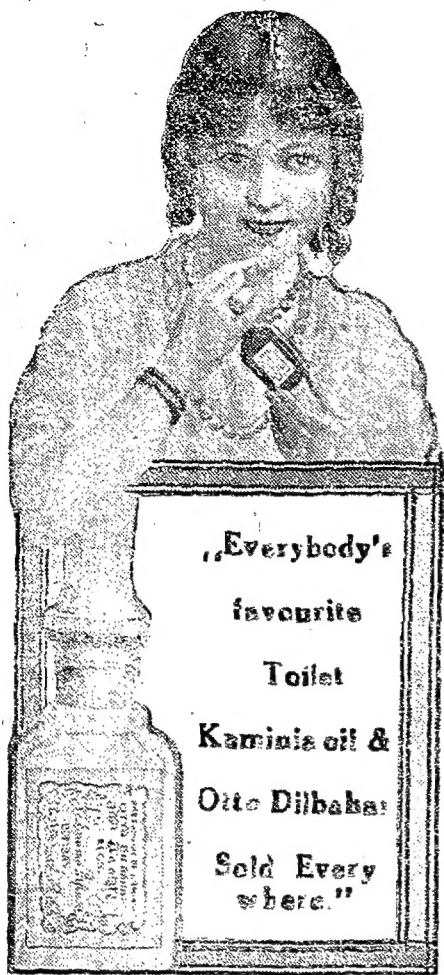
ముఖ్య గవనింపు (2942)

మోగ్యతాపత్రములు
నేను చేసిన సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. దెనాకర్ సిటి దుర్గా మెడికల్ హాల్ వాలైజాజ్ అసిడి స్పెషల్ బేవధమును నేవించిన తరువాత స్వస్థయైను. (4)
ఉజ్జయిని 28-9-18 } ఎల్. సి. కపూర్, రేడ్ ప్రాఫెసర్.

(3081) "కత్తికట్టలు"

ఇద్దకత్తి గిరి గజము పొదుగు సంవి. పొగవైవి 1-5 రూ 4-8-0
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చుగలవేర కలయువారు ఆర్డరుతో ఒక రూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) పెత్తిగొట్టిక అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

తెక్స్టు బుక్సు
సూల్ బుక్సు
నోట్ బుక్సు
హిస్టరీ, జాగ్రఫీ
నయింసు పుస్తకములు
మాక్మిలన్ లాంగ్ మెస్సు వగైరాల ప్రచురములు
వికోరియా డిపో,
మెలాపూరు మద్రాసు
భారీ ఆర్డరుకు మంచి డిస్కంపుంటు.

వెంటుకలే ఆందము.

రానిపోకుండ, జాగ్రత్త!

కెంటుకలు దువ్వనతో దుడి రాకమును చే త్వరపడుదు.

కామినీయా నూనెను

హామలు మొదలు పెట్టుచు ఇది రివల్యూను చేయబడినది.

మీకు నువ్వన ద్రవ్యము, లేక ఆర్తరక వాకలసినప్పుడు

ఇది మంచి లమ్మపా రెండరివల్యూను, నరకు లమ్మ

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు

వేగు బాషధములు

కడచిన యిరువదియైదు కర్మములకాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశము

వరిమాడుదు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రికములు!!

వ తియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకావయనాని కిక్కిరియ లెంపే గుణములు వాకును వాకడకు వచ్చు కోనులకు అతివృత్తికరముగ వచ్చు

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

కెల్లలకు, పరిమళము, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు కొవ్వధము.

మలయచందనము

గనేరియా అను పెగోగమునకు వేళారము

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్టమయినది. సువాసనామయి, మేహ

జాతకరత్నము

గొప్ప తగుధర! జాతకరత్నము అర్థభరము!

భయపడవద్దు

నేలకుట్టిన తక్షణము ఈ

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్షిణీవరిన రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది